

České slovo

MASARYKOVY OSLAVY

Prezident Havel na cestách

Rozsah letošních oslav 140. výročí narození prezidenta T. G. Masaryka byl celostátní. K Masarykovu rovu v Lánech hned ráno položil věnec prezident Václav Havel a po něm reprezentanti různých institucí a mnoho prostých občanů. Na několika místech v republice byly odhalovány sochy T. G. Masaryka, které byly léta před tím schovávány. Typický byl v tom směru osud Masarykovy sochy v Hodoníně, Masarykovu rodišti. Původně byl tento pomník, dílo akademického sochaře Aloise Dučánka, odhalen v roce 1931. Za nacistické okupace musel být ovšem z hodonínského náměstí odstraněn. Podruhé byl odstraněn v roce 1961 a potřetí v roce 1977. S toutéž houževnatostí, s jakou nepřítel Masarykovy sochy a pomníky odstraňovali, jeho ctitelé je zase znovu stavěli.

V Hodoníně u pomníku, odhaleného letos počtvrté, prezident Havel v promluvě řekl, že Masaryk stavěl pravdu nad veřejné mínění. Protože byl přesvědčen, že rukopisy Zelenohorský a Královéhradecký jsou podvrhem, odsoudil je. V Hilsnerově aféře se zastal nevinného. V obou případech sklídl hněv české veřejnosti, v obou případech pravdu měl on a ne česká veřejnost. Miláčkem národa se stal Masaryk sice také díky tomu, že měl pravdu a že pravda, kterou hájil, posléze zvítězila, ale ještě více asi proto, že se nebal pravdu říci. Masaryk svou pravdu pouze neřikal, on za ni osobně ručil... i svou vědeckou a politickou kariérou... protože pravda a svědomí mu byly důležitější než kariéra. Prezident Havel potom zdůraznil: Myslím, že tato dimenze Masarykova počinání je dnes obzvláště aktuální.

O pravdě dnes mluví všichni. Ale kdo je ochoten za pravdu stát sám proti všem? Kdo je ochoten dnes, kdy se všem otevírají - co se kariéry týče - netušené obzory, uzavřít si dveře tím, že řekne něco jiného, než co „celý národ sdílí“?

Kdo je ochoten - navíc před volbami! - říci cokoliv, co by mohlo vyvolat nesouhlas, odpor nebo dokonce upřímný hněv desítek tisíc lidí, a říci to jen proto, že jeho svědomí ho k tomu nutí?

Málokdo. Čili závěrem: měli bychom Masaryka méně zbožňovat, ale o to víc přemýšlet o skutečném smyslu jeho životního odkazu.

Nebyl to jen muž, který - jak se v

zákoně pravilo - „zasloužil se o stát.“

Byl to zároveň a hlavně muž, který - ačkoli omylný jako my všichni - vdechl do základů našeho novodobého státu ideu mravnosti a pravdy. Pravdy jako čehosi mravně zakotveného a mravním postojem zaručovaného.

Je to dobrá politická idea. Právě proto, že nevypadá vůbec politicky. Ukazuje se však, že věci zdánlivě nepolitické mohou být politicky nejproduktivnější.

Mezi tyto věci patří i ona - Kennedym tak obdivovaná - odvaha stát si na svém.

Tomáš Garrigue Masaryk, který se tu roku 1850 narodil, si uměl stát na svém.

Je to vlastnost nepraktická.

Kdyby ale Masaryk neměl tuto veskrze nepraktickou vlastnost, těžko by asi založil náš první demokratický stát a my bychom se dnes, kdy se obtížně pokoušíme znovu jít cestou k demokracii, neměli čím z naší moderní historie inspirovat.

Nelze ani zaregistrovat všechna odhalení soch a pomníků T. G. Masaryka, k nimž došlo 7. března a není ani možný výčet ostatních podniků, uspořádaných v ten den k jeho počtě. Ale bylo by hrubým proviněním zapomenout na významný slavnostní akt, k němuž došlo ve Federálním shromáždění. Jeho předseda Alexander Dubček v přítomnosti Masarykovy vnučky Anny za zvuků státní hymny v parlamentu odhalil pamětní desku s nápisem T. G. Masaryk se zasloužil o stát. Taková deska bývala až do příchodu nacistů v prvním parlamentu. Poté zmizela a nyní byla obnovena za hojné účasti zákonodárců a velkého počtu hostů, mezi nimiž byl i rakouský ministr zahraničí A. Mock. V Národním muzeu promluvil na pamětní slavnosti o T. G. Masarykovi předseda české vlády Dr. Petr Pithart. Prezidenta T. G. Masaryka - a rovněž svého někdejšího profesora - vzpomněla filozofická fakulta KARLOVY UNIVERZITY v Praze odhalením jeho pomníku. Socha, dílo sochaře Jana Sturys, kdysi zdobícího schodiště hlavní budovy filozofické fakulty, pak byla na mnoho let odstraněna a až teď, ve 140. výročí den narození T. G. Masaryka, se vrátila na předurčené místo. Slavnostní hosté zaplnili velkou aulu filozofické fakulty. Promluvil k nim o Masarykovi rektor Karlovy univerzity dr. Radim Palouš a profesor dr. M. Machovec.

Předsedkyně vlády Margaret Thatcherová přijala prezidenta Václava Havla v sídle britských premiérů, Downing street 10 a dala se s ním vyfotografovat

Cílevědomé úsilí Československa, obnovit v plné míře své někdejší mezinárodní postavení ve svobodném světě, opět se značným úspěchem pokročilo. Je to zase zásluhou prezidenta Václava Havla, jehož zahraničně politická linie vůbec předhání všechny ostatní úseky čs. politiky o míle. Tentokrát prezident Havel napravoval, co se úmyslně a drsně 42 let zanedbávalo, státními návštěvami ve Francii a ve Velké Británii. Návštěva Francie připadla na dny 19. a 20. března. Hlavním, ač ne jediným cílem, bylo především vzájemné objasnění představ o celoevropském uspořádání a potom porady o problémech mezi Francií a Československem. Při rozhovorech s prezidentem Mitterrandem uplatňoval Havel ideu nového evropského systému vzájemného spolužití. Jde o systém, který by ve zvýšené míře zabezpečoval zájmy menších států, aby se nemusely obávat velkých zemí a zároveň by se v budoucnu neměly dostávat Velká Británie, Francie a Německo do konfliktních situací. Francois Mitterrand při pondělní slavnostní večeři na Havlovu počest objasnil svou představu Evropské konfederace. Měla by to být široká organizace se zastoupením všech evropských zemí, v nichž zvítězila demokracie. Pokud jde o středověko-chodní Evropu, Mitterrand si od svého plánu slibuje upevnění tamějších struktur. Prezident Havel se o konferenci velmi zajímal, žádal co nej přesnější informace včetně časového plánu, v němž by se dal realizovat. Oba prezidenti též věnovali značnou pozornost problému sjednocení Německa. Dospěli k názoru, že sjednocení Německa netřeba klást v cestu překážky a nelze mít proti němu námitky, pokud se uskuteční mírovým a demokratickým způsobem. Shodli se i v názoru na záležitost hranic budoucího sjednocení Německa s Polskem. Když večer na slavnostním banketu mluvil prezident Mitterrand o listopadových událostech v Československu, obdivoval „podzim, který se stal nej-

nádhernejším jarem století“. Co se kulturních styků týče, Francie k nim hodlá přispět výstavbou francouzského institutu v Praze, založením kulturního střediska v Bratislavě, zřizováním dvojazyčných gymnázií a přípravou učitelů francouzštiny. Francie nezapomíná na výjimečné přátelství, které ji spojovalo s Československem po první světové válce a dodal, že Francie ani nezapomíná na odpovědnost za zradu československého lidu v tragickém okamžiku jeho dějin.

Václav Havel se o druhém dni pobytu v Paříži setkal s primátorem Chiracem na pařížské radnici. Havel, když ho přítomní Češi, Slováci a Francouzi po dlouhých minutách potlesku pustili ke slovu, vzdal hold Paříži jako městu. Starosta Yves Chirac zahrnul Havla chválou za jeho statečnost a oznámil, že bude osobně podporovat československou žádost, aby Evropská banka pro rozvoj a rekonstrukci byla umístěna v Praze na důkaz jejího nového mezinárodního věhlasu. Prezident Havel se setkal s francouzským ministerským předsedou Rocardem a několika jinými politickými představiteli, v úterý odpoledne vystoupil společně s prezidentem Mitterrandem na úspěšné tiskové konferenci; na úterní velké recepci, uspořádané ministrem kultury Langem, se seznámil s významnými osobnostmi kulturního života, před tím se setkal s herci, kteří vystupovali v jeho hrách ve Francii nebo v dobách, kdy byl vězněn, posílali do Prahy protestní dopisy. Dotázán jedním dramaturgem na radu, co dělat s herci, kteří se nechťejí podrobit příkazům, Václav Havel doporučil: „Udělejte to jako já. Staňte se prezidentem.“ Musíme ještě připomenout, že si při všech povinnostech našel prezident Havel i chvíli na návštěvu Tigrídova Svědectví, kde se potkal s našimi spisovateli. Opomněli jsme říci, že Havlova návštěva byla první návštěvou československého prezidenta po 67 letech (Masaryk byl v Paříži v roce 1923). A rovněž jsme se nezmínili o tom, že ve

dnech návštěvy byla třída Elysejských polí vyšňořena francouzskými i československými barvami, že vlálo mnoho praporů, dbalo se na protokol.

K návštěvě Velké Británie byl prezident Havel pozván předsedkyní britské vlády, Margaret Thatcherovou. Návštěvu, rozvrženou na tři dny, zahájil 21. března. Na londýnském letišti byl uvítán reprezentantkou královny Alžběty II. a zástupcem britského ministerstva zahraničí. První prezidentova zastávka platila britskému parlamentu, kde ho uvítal předseda dolní poslanecké sněmovny. V doprovodu poslanců si prezident Havel prohlédl budovu - westminsterský palác - v němž má své sídlo i sněmovna lordů.

O polednách byl prezident Václav Havel pozván k audienci a ke slavnostnímu obědu s královnou. Když přijel k Buckinghamskému paláci - sídлу britských vládců - uvítala ho pod obloukem hlavního vchodu britská královna s manželem, princem Filipem. Potom, provázen královnou, vykonal prezident Havel přehlídku čestné palácové stráže. V Buckinghamském paláci se Václav Havel zdržel půl druhé hodiny.

Odpoledne přijala prezidenta Havla ministerská předsedkyně Margaret Thatcherová k politickému rozhovoru, který byl dlouhý, důkladný a upřímný. Na pořadu byla integrace Evropy, záležitosti bezpečnosti, sjednocení Německa a potom vzájemné, britsko-československé problémy. Závažnou částí byl rozhovor o sjednocení Německa. Prezident Havel o den později o tom řekl: „Vysvětlil jsem ministerské předsedkyni, že by se sjednocení Německa mělo chápat jako druh motoru, který by měl hnát sjednocení celé Evropy a nebyť brzdou, která by je zdržovala.“ Premiérku Thatcherovou tento názor zajímal a zdá se, že vzájemná stanoviska obou států si jsou bližší, než se očekávalo. Ovšem zůstává názorový rozpor na bezpečnostní systém v Evropě. Podle prezidenta Hav-

Dokončení na str. 2

Bílý lev dr Vl. Krajínovi

Prezident republiky Václav Havel přijal 14. března na pražském Hradě dr Vladimíra Krajínu, dnes profesora botaniky na univerzitě Britské Kolumbie ve Vancouveru, před válkou docenta botaniky na Karlově univerzitě, který byl za II. světové války statečným vůdcem českého protinacistického odboje. Po válce, v letech 1945 - 1948, působil dr Krajina jako generální tajemník čs. strany národně socialistické. To byl další důvod, proč patřil mezi úhlavní nepřátele čs. komunistů. Jak Václav Havel v audienci vzpomněl „podle mne a podle mnění mého i těch, kteří přežili, byl jste znovu nejdůležitější postavou. Nejdřív komunistům vadilo, že jste nebyl komunistou a museli tedy vytvořit legendu jinému Julius

Fučík, abyste byl zastíněn. Ale nyní nastala doba, kdy se národ rozpomíná na své hrdiny a proto jsem se rozhodl udělit Vám řád Bílého lva.“

Vyznamenání — československý řád Bílého lva I. třídy — bylo dr Krajínovi uděleno na pražském Hradě o dva dny později, 16. března. Udělil mu je prezident republiky Václav Havel v ocenění Krajínových zásluh v boji za naši svobodu za druhé světové války a uznání jeho zásluh o zachování demokracie v Československu v letech 1945—1948. Dr Krajínovi musí blahopřát a z jeho zasluženého vyznamenání se těšit všichni lidé dobré vůle. Byl po právu a po zásluze oceněn hrdina, i když s opožděním čtyřiceti let.

Prezident Havel na cestách

Dokončení ze str. 1

la je psychologicky Atlantické společenství příliš úzce spojeno se starým pojetím světa, rozděleného na dva tábory a že budoucnost Evropy je v takovém bezpečnostním systému, který by oba existující bloky sloučil. S jeho miněním britská premiérka nesouhlasí. Na středěční slavnostní večeři k Havlově počtě o tom prohlásila: Chceme spolu s Československem posílit helsinské dohody jako rámec, v němž by se mohly demokracie a lidská práva stát bezpečnějšími a stálějšími od Atlantiku až po Tichý oceán. Nepovažujeme to však za alternativu k Atlantickému obrannému společenství. Zkušenost nás učí, že potřebujeme přítomnost amerických vojsk v Evropě po boku s našimi ozbrojenými silami, aby se zajistila stabilita a bezpečnost v našich dobách nejistoty a změn.

Ale - abychom začali od začátku - Margaret Thatcherová po uvítání na slavnostní večeři na Havlovu adresu prohlásila: přičlenila Václava Havla k hrdinům jako byl Sacharov, Ščaranský, Walesa. V Československu byl takovým hrdinou Václav Havel a student Jan Palach. Ministerská pře potom vzpomněla, že v exilu v Británii žil už Jan Amos Komenský, prezident Masaryk, jeho syn Jan, prezident Beneš, když byl nucen odejít po podpisu Mnichovské dohody, kterou Winston Churchill a někteří jiní odsoudili. V Británii má každý určitý pocit hanby za tuto dohodu. A stále převládá špatný pocit, že se západní svět díval, když sovětské tanky v roce 1968 potlačily Pražské jaro.

Ve druhé světové válce odvážně bojovali bok po boku s britskými silami i českoslovenští letci a vojáci, připomněla s povděkem paní Thatcherová. A dál už se zabývala problémem, jak by Británie mohla Československu pomoci. „Řekl jste, že Československo potřebuje myšlenky, spolupráci a investice, nikoli milodary.“ Jsou tu přítomni podnikatelé a finančníci, kteří budou o investicích vážně uvažovat. Československo bude mít v Británii k dispozici zvláštní fond, určený na školení nových podnikových vedoucích, na poskytování informací a potřeb na zdokonalení čs. hospodářství. Chceme též, aby se Československo vrátilo do Evropy. Doufám, že budeme moci rychle navázat užší přičlenění Československa k Evropskému společenství. V přípitku pak ministerská předsedkyně Thatcherová ujistila prezidenta Havla: „Učiníme vše, co je v našich silách, abychom podepřeli a povzbudili úsilí vašeho lidu a obnovili přátelství, které mezi našimi dvěma zeměmi existovalo v časech vašich velkých předchůdců.“

Vrchovatě byl napěchován i Havlův program ve čtvrtek. Obědval s redaktory rozhlasové stanice BBC, sešel se s reprezentantem Labor party Kinnockem, od setkání s ním spěchal do Foreign Office k rozhovoru s ministrem zahraničí Douglasem Hurdem. Obědval slavnostně na londýnské radnici (předsedal primátor Londýna), odpoledne se sešel s představiteli finančních kruhů, potom měl projev na londýnské univerzitě a večer navštívil shakespearovské divadlo a sešel se s herci, kteří účinkovali v jeho hrách, dávaných v Londýně.

Než v pátek v poledne odletem do Prahy úspěšnou návštěvu Londýna zakončil, vykonal pout' na vojenský hřbitov v Brookwoodu, kde jsou spolu s jinými pohřbeni českoslovenští letci a vojáci, kteří za II. světové války zahynuli v Anglii. Prezident Havel položil věnec k jejich pomníku a v doprovodu skupiny bývalých letců a vojáků se poklonil jejich památce.

SETKÁNÍ HAVEL - WALESA

V Krkonoších se 17. března setkali předseda polské Solidarity Lech Walesa s čs. prezidentem Václavem Havlem. Dopolední porada se konala na české straně, ve Špindlerově Mlýně, odpolední na polské straně hor v chatě Obrozenie. Mluvil se o vzájemných vztazích, o vývoji v Evropě a samozřejmě se dlouze a zevrubně probírala záležitost sjednocení Německa.

OTTO HABSBURK V PRAZE

Dne 16. března přijel do Prahy na návštěvu Otto Habsburk, syn posledního rakousko-uherského císaře Karla I. Otto Habsburk je poslancem Evropského parlamentu a předsedou Panevropské unie. V přednášce na filozofické fakultě Karlovy univerzity promluvil o začlenění Československa do Evropského hospodářského společenství. Hodlá přispět k uskutečnění této iniciativy. Von Habsburk projevil obdiv k Občanskému fóru, které otevřelo cestu k demokratické budoucnosti státu. Projevil též přesvědčení, že v Evropském parlamentě zasednou také čeští a slovenští poslanci, zvolení ve svobodných a demokratických volbách. Otto von Habsburk navštívil též prezidenta Václava Havla a sešel se i s jinými čs. politickými představiteli.

Národně sociální sněmování v Praze

Do Prahy se sjeli z nejrozmanitějších států světa stoupenci čs. strany národně sociální v exilu, aby tam 15. března na svém setkání ukončili činnost a splynuli na následném 24. sjezdu s čs. stranou socialistickou spolu s čs. národně socialistickou mládeží a s kluby dr. Milady Horákové. K zastavení činnosti měli nejradostnější pohnutky: do vlasti se vrátila svoboda a demokracie. Je ironií dějin, že ti, kteří se první v letech 1945-1948 vrhli do zápasu proti komunistům a po únorovém puči zachraňovali holé životy útekem do zahraničí a i ti, kteří je o dvacet let později následovali, a kteří se v obou případech hned po příchodu do exilu dali jako vlastenci do práce za návrat ztracené demokracie, vraceli se teď po 42 nebo 22 letech do vlasti jako občané kanadští, západoněmečtí, švýcarští, američtí a starý harcovník František Nový jako občan australský.

Poúnoroví osmačtyřicátníci přijeli v čele s hrdinou odboje za II. světové války, profesorem Vladimírem Krajínou, dnes významným kanadským vědcem, se statečným poslancem Otou Horou a s nimi přijelo i několik nejprvnějších politických vězňů, ale mezi delegáty z osmašedesátého roku byli četní, kteří si s národně sociální legitimací přinesli i trpké zkušenosti až desítek let z kriminálů, jáchymovských dolů a koncentráků.

O řízení sjezdového jednání se podělila místopředsedkyně exilové strany Rozina Nehasilová z Chicaga s pokladníkem Zdeňkem Otrubou z Toronta. Burácivým potleskem uvítali shromáždění zprávu, že prezident republiky Václav Havel vyznamenaná na pražském Hradě dr. Krajínu za zásluhy nejvyšším čs. vyznamenáním, řádem Bílého lva. Pohnut, vzpomněl dr. Krajina oběti dr. Milady Horákové, generála Heliodora Píky, údelu Prokopa Drtiny, skonu Huberta Ripky a za povinností straně uložil, aby se postarala o převoz tělesných pozůstatků dr. Petra Zenkla z Českého národního hřbitova v Chicagu do Prahy, jejmž byl Zenkl po tolik let primátorem. Vřele byl uvítán projev chabrého poslance Oty Hory, který i v pětadesátém pořadí zůstává národně sociálním mládežákem, plným verry, nadšení a zápalu, ale i bdělým strážcem státních osudů: žhavě vyznívalo jeho varování nepodeceňujte komunistické nebezpečí ani teď!

Závěrečné setkání exilové strany pozdravili četní hosté, za čs. národně socialistickou mládež tak učinil předseda Aleš Věbr a po něm někdejší organizátor a vůdce studentského protestního průvodu z února 1948 Josef Lesák. Mluvil i Konfederace čs. politických vězňů, která čítá na 10 000 členů, pozdravil shromáždění dr. Málek. Pozdravy sesterské organizace Barák vyřídil arch. Češka z Vídně. Dr. Jiří Horák, gen. tajemník Rady svobodného Československa vzpomněl zásluh dr. Petra Zenkla o založení Rady. Za čs. sdružení v Kanadě promluvil předseda Šuchma z Ottawy,

za čs. národní radu americkou předseda dr. Rozbořil z Chicaga. Australský delegát František Nový ve zdraví za čs. demokratické spolky v Austrálii a na Novém Zélandu připomněl zásluhy Charty 77 a studentů a herců. Za České slovo pozdravila setkání dr. Alena Benešová z Mnichova.

V odpoledním jednání podala generální tajemnice Liba Drobílková závěrečnou zprávu o činnosti exilové strany. Za čs. obec sokolskou pronesl zdraví F. Šedivý. Dr. J. Šolc na základě návrhů, přednesených v rozpravě, oznámil, že exiloví delegáti navrhnou sjezdu, aby se strana přejmenovala na čs. stranu národně sociální. Byly oznámeny výsledky hlasování a pro sloučení exilové národně sociální strany s čs. stranou socialistickou se vyslovily 94 proc. delegátů, 5 procent se zdrželo hlasování, proti sloučení nehlasoval nikdo. Po finanční zprávě se rozhodlo o likvidační komisi a státní hymnou se konečně exilové setkání uzavřelo.

O následujících třech dnech byli exiloví delegáti už součástí mnohem většího 24. sjezdu čs. strany socialistické, který zasedal v Paláci kultury za účasti asi šesti set delegátů z Čech, Moravy a Slezska a i několika delegátů ze Slovenska. Po zahájení sjezdu předsedou strany dr. J. Škodou bylo zvoleno předsednictvo sjezdu, volební komise a byly přednášeny návrhy delegátů, projevy, podávány zprávy z krajů. Ani na nejpodněnější z nich nemáme v novniách dost místa, můžeme se zmínit stručně jen o několika perlickách. Zasedací síň přivedl do varu a sklídil za to ovace Ota Hora z Kanady, Josef Lesák a František Přeučil, zasloužilý pracovník strany s nějakými šedesáti lety práce za sebou, odsouzený v procesu s dr. Miladou Horákovou na doživotí, politický vězeň, všemi protivenskými nezdolaný, který vyzýval delegáty „do voleb je už jenom osmdesát dní! Jděte do toho.“ Prostorová zasedací síň zaburácela souhlasem a F. Přeučil ještě dlouho po projevu musel delegátům dávat na památku svůj podpis. Rozina Nehasilová, která přinesla sjezdu pozdravy z Chicaga, nezapomněla a v popisu činnosti, co exilová strana dělala, zdůraznila velké, letité zásluhy generální tajemnice strany, Liby Drobílkové, nejen o stranu, ale i o Radu žen svobodného Československa v New Yorku, v jejmž jménu přes čtvrtstoletí organizovala sbírky na čs. uprchlíky v nouzových situacích a na jiné sociální případy v nouzi. Delegáti poctili Libu Drobílkovou povstáním a ovacemi.

Po tajném hlasování a dlouhém sčítání vyšel již v prvním kole jako nový předseda JUDr. Jiří Vyvadil, 36letý tajemník Klubu poslanců strany, člen strany od roku 1980. O den později byl místopředsedou zvolen Josef Lesák, zkušený a populární člen staré národně sociální gardy. O změně názvu strany se bude rozhodovat později, až na to bude čas, nyní se musí všechno úsilí soustředit na volby, neboť 24. sjezdem se volební kampaň začala.

Moravský metropolita uveden v úřad

V Olomouci v katedrále sv. Václava se dne 17. března konala církevní slavnost dějinného významu. Byl slavnostně uveden v úřad olomouckého arcibiskupa dr. František Vaňák. Úvodem k obřadům byl liturgický průvod, který se ubíral ulicemi města do katedrály, kde k intronizaci došlo při mši. O slavnost byl neobyčejný zájem, což má několik příčin. Ty současné jsou na bíledni, je to po čtyřiceti letech obnova náboženského života v celé jeho šíři. Historické důvody je třeba připomenout. Olomoucké arcibiskupství náleží mezi největší arcidiecéze v Evropě a taky mezi nejstarší. Jeho počátky sahají do roku 869, kdy arcibiskupství spravoval sv. Metoděj. Olomoučtí arcibiskupové se v činnosti neomezovali jen na zájem o církev, ale mnozí uplatňovali svůj vliv i v jiných oblastech. Trpký úděl postihl arcibiskupa Karla Josefa Matochu, který od roku 1951 byl deset let do roku 1961, kdy zemřel, internován ve svém paláci.

Dr. František Vaňák se narodil před 74 lety ve Vojtěchově u Litovle. Arcidiecézi, které byl 17. března postaven v čelo, administrativně už od loňska spravoval. Slavnostní mši, v jejmž průběhu byl dr. František Vaňák povýšen na arcibiskupa a jmenován metropolitou moravským, přihlíželi věřící, kteří zaplnili chrám sv. Václava do posledního místa. A početně a důstojně bylo zastoupeno i duchovenstvo: přijeli kardinálové, arcibiskupové, biskupové nejen z celého Československa, ale i z Rakouska, Polska, Maďarska. Výslovně je třeba jmenovat delegáta Německé biskupské konference, biskupa dr. Gerharda Pieschla z

Limburku, který pochází z olomoucké arcidiecéze. Nový arcibiskup v závěru intronizačního obřadu jmenoval tři světiteli biskupy. Obřadnou slavnost přenášela čs. televize, aby se tak umožnilo co největšímu počtu věřících poznat nového v pořadí už třináctého olomouckého arcibiskupa, který přichází na stolec, který byl třicet let neobsazen.

Téhož 17. března byl slavný den také v Košicích, kde tamnější diecéze, neobsazená 28 let, dostala nového biskupa. Stalo se to za účasti víc než 50 000 věřících při mši, kterou celebraval kardinál Jozef Tomko z Říma, slovenský rodák. Mše vyvrcholila obřadem, při němž byl za biskupa vysvěcen monsignore Alojz Tkáč. Bylo to poprvé, že nový biskup složil přísahu, přijal insignie, biskupskou mitru, berlu, prsten a kříž, v košické chrámu. Dvanáct biskupů před ním bylo vysvěceno mimo diecézi. Slavnost vysvěcení se stala významnou událostí Slovenska nejen po stránce církevní, ale i celospolečenské. Kardinál Jozef Tomko využil pobytu na Slovensku a vysvětil ještě biskupa Kojnoha v Rožnavě a biskupa Baláže v Baňské Bystrici.

Pro úplnost je třeba zaznamenat, že 9. března se v budově apoštolské nunciatury v Praze sešli za předsednictví arcibiskupa F. Colasuonno z Vatikánu všichni biskupové z Československa v čele s metropolitními arcibiskupy. Založili biskupskou konferenci, která má dva sbory: českomoravský a slovenský. Dohodnuté stanoviny musí schválit papež Jan Pavel II, který za návštěvy Československa koncem dubna se chce s biskupskou konferencí setkat.

České slovo

NOVINY ČESKOSLOVENSKEHO EXILU

Vychází měsíčně. Vydává, za redakci a inzerci odpovídá dr. A. Benešová, tel.: 6377096 (jen dopoledne). Řídí šéfredaktor Meloun.

Veškerou korespondenci posílejte na: České Slovo, Postfach 860604, D-8000 München 86.

Jegliche Korrespondenz bitte an: České Slovo, Postfach 860604, D-8000 München 86.

Zeitschrift der tschechoslowakischen Exulanten. Inhaber 100%, Verleger und verantwortlich für die Redaktion u. Anzeigen: Dr. A. Benes, Juristin, H. Hilpertstr.2, 8000 München 83.

Druck: G. Fimberger, Clemensstr. 27, 8000 München 40

Roční předplatné: normální poštou 25 DM, letecky 14-18 \$ (podle země), cena jednotlivých výtisků 2, 50 DM nebo 1, 20 \$.

Bankovní konto: Commerzbank, Bulowstr. 7, 8000 München 80, č. konta 3710373. Při bankovních převodech z ciziny musíme hradit bank. výlohy v částce 5 DM. Zvyšte tedy, prosím, zaslanou platbu o 5 DM.

Poštovní konto: České Slovo, Dr. A. Beneš, Nr. 431 04-806, Postscheckamt München.

Předplatné lze uhradit šekem, „Money Orderem“ nebo též v dopise příslušnému zástupci.

Zástupci Českého Slova

a roční předplatné v jednotlivých zemích:

AUSTRÁLIE: lodi 20 \$A, letecky 30 \$A

František Nový, Mount Compass, S. Australia 5210

DÁNSKO: 90 DKr.

FRANCIE: 75 Fr.

Alois Čížek, 37 Av. J. Segrettin, F-93220 Gagny, tel.: /1/ 43882466

JIŽNÍ AFRIKA: lodi 25 Rnd., letecky 33 Rnd. Jiří Nechytil, 9 Bushhau Rd., West Turfontein Johannesburg, South Africa

KANADA: lodi 14 \$ Can., letecky 17 \$ Can. P. a L. Stanislav, 1723-58 St.N.E., Calgary, Alta. T1Y 1M8

NORSKO: 90 NKr

RAKOUSKO: 155 ÖSch.

K. Pecháček, Schiessgraben 5, 2500 Baden-Leesdorf Sparkasse Baden, Kt.Nr. 0001-112 853

ŠVÉDSKO: 90 SKr.

Radomír Talpa, Box 412, S-20124 Malmö

ŠVÝCARSKO: 24 ŠFr.

Ilja Pittner, Wallrütlistr. 88, CH-8404 Winterthur

USA: lodi 13 \$, letecky 16 \$

L. Drobílková, 555 Mt. Prospect Ave., Apt. 2D, Newark, NJ 07104

VELKÁ BRITÁNIE (IRSKO): 8,00 UK liber

Zásoba Semtexu na 150 let

Prezident Václav Havel dostal za návštěv Paříže a Londýna na tiskových konferencích mezi jinými dvě vzlást' choulostivé otázky. Ta první v Paříži se týkala výroby a prodeje čs. zbraní. Václav Havel oznámil, že Československo už víc nebude dodávat zbraně diktátorským nebo totalitním režimům. Londýnská otázka platila semtexu, trhavině, která nemá dobrou pověst. Je to trhavina nezjitelná psy a běžnými rentgenovými přístroji, které se používají na letištích pro inspekci zavazadel. Prezident řekl, že Československo přestalo semtex vyvážet, ale předchozí režim vyvezl tisíc tun semtexu do Libye, která trhavinu rozšiřuje mezi teroristické organizace. Dvacet dekagramů semtexu může vyhodit do vzduchu jedno letadlo, což znamená, že světový terorismus má nyní dostatečnou zásobu semtexu, aby mu vydržela sto padesát let. Československo vyvíjí snahu, aby se vyráběl semtex, který by se dal zjistit. Existují různé projekty tohoto druhu v různých zemích, některé jiné země mají podobnou trhavinu a někdy se svádí na semtex, co způsobila jiná trhavina, ale Československo prostě už semtex nevyvází. Václav Havel jako směšnou stránku prodeje semtexu do Libye uvedl, že Československo na prodeji ani nevýdělalo peníze. Udělalo to na politický rozkaz se shora. Kdysi Československo oznámilo, že přestalo dodávat semtex v roce 1982, ale podle zpráv šly „zvláštní dodávky“ do Maďarska a Polska ještě v roce 1989.

1. DĚTSKÁ ONKOLOGICKÁ KLINIKA V BRNĚ trpí trvalým nedostatkem léků, diagnostických papírů, nemá infuzní pumpu ani automatickou myčku (sestry musí denně vymýt přes 300 kojeneckých lahviček) a protože nemají video ani barevnou televizi, jsou děti bez zábavy. Pomozte zmírnit utrpení těžce zkoušených dětí, přispějte na konto pro dary ve valutách č. 2500 - 2086/027 u SBČS v Brně v. s. 502.

Sbírkou čs. stříbrných i běžných mincí, čs. bankovek, slovenských státovek a zlatou dvacetimarku z roku 1904 prodám v celku nebo jednotlivě. Zn. Podejte nabídku.

JOŽKA PODSEDNÍK MRTEV

V Brně zemřel 6. března Jožka Podsedník, někdejší starosta hlavního města Moravy. Skonal po krátké, těžké nemoci ve věku 87 let. Narodil se 15. února 1903 v obci Jezera u Pozořic. Vyučil se mechanikem a vystudoval obchodní školu. V roce 1919 vstoupil do národně socialistické strany. Později, jako její funkcionář, prokázal mimořádné organizační schopnosti a charakterovou pevnost zůstat za všech okolností věren myšlenkám Masarykovy republiky, demokracie a humanismu. Za okupace se zapojil do pomoci postiženým rodinám. Po válce byl členem Zemského výkonného výboru v Brně, kde se stal v roce 1946 předsedou Ústředního národního výboru. V únoru roku 1948 byl funkce zbaven, 3. září zatčen a v dubnu následujícího roku neprávem odsouzen k 18 letům vězení. Prošel Leopoldovem, Bory, Mirovem a Valdicemi, k rodině se vrátil po 5555 dnech. Pracoval pak jako elektrikář, v roce 1968 podstoupil marný boj za rehabilitaci politických vězňů. Loňský listopad ho zastihl v plné svěžesti. Navzdory pokročilému věku vyvinul aktivitu, již by mu mohli závidět mladíci. V krátkém čase vykonal mnoho pro dorozumění generací v městské organizaci čs. strany socialistické v Brně. Znovu se postavil do čela těch, kteří byli neprávem vězněni a zasloužili se o jejich spravedlivou rehabilitaci, i když se jí sám již nedočkal. Pečet' své dělné osobnosti zanechal v Masarykově společnosti. Jeho odchod je citelnou ztrátou. Josef Podsedník, brněnský starosta, byl muž příkladné statečnosti, síly vůle a názorové pevnosti. Byl pohřben za početné účasti přátel a známých 13. března v brněnském krematoriu.

STAV ČESKÉ REPUBLIKY

Předseda vlády České republiky, dr. Petr Pithart, podal 5. března v Praze poslancům České národní rady zprávu o stavu země - zprávu velmi neuděšenou. Je od první do poslední řádky závažná, zajímavá, ale příliš dlouhá k uveřejnění. Jsme nuceni omezit se na výňatky. Na území Čech a Moravy nás žije přes deset miliónů, z toho téměř šest v produktivním věku. Žen je zaměstnáno více než dva milióny, tj. 45 procent všech žen a téměř tři čtvrtiny žen v produktivním věku. Zrovnoprávnili jsme je opravdu nelítostně. Např. v Rakousku je podíl zaměstnaných žen o 12 procent nižší. Naše vysoká zaměstnanost zahrnuje i mládež, která nemohla v potřebném množství jít studovat. Přitom pracuje v našem národním hospodářství jen 8,5 procenta vysokoškolsky vzdělaných lidí, a to je podíl pro rozvoj směrem k vyspělé společnosti malý.

Školství poškozovalo žáky i jejich učitele pracovní a mravně. Jedenáct procent výukového času bylo vymezeno pro marxismus-leninismus. Značně deformující vliv zvláště na mladší žactvo mělo vyloučení mužného prvku z výchovy. 75,5 procenta učitelů jsou dnes ženy. Dále nelze přehlédnout technické zaostávání našich škol, jejich špatnou údržbu i nízkou hygienickou úroveň. Národní důchod pamatoval na školství jen 5,5 proc. výdajů. Rodina: Mužům byla přičtena mzda nepostačující k výživě rodiny; zaměstnání žen se tak stalo existenční nutností. Mnohé děti zůstaly pak odkázány na jesle, školky a družiny. Tradiční, dobrá česká rodina byla oslabena. Poznali jsme to i na růstu rozvodovosti. V roce 1987 připadl na 2,7 sňatku jeden rozvod. Počet rozvodů se za posledních 13 let zdvojnásobil. V roce 1986 ztratilo v České republice rozvodem 23 500 dětí jednoho z rodičů. Jen obtížně mohly mladší generace hledat v rodině útočiště, jen obtížně si mohly vytvářet imponující model pro vytváření rodiny vlastní.

Práce: Základní příčinou toho, že jsme téměř všichni přijali jako fakt, že chodíme do práce a ne pracovat, byla ztráta pocitu vlastnictví jak k nástroji, s nímž pracujeme, tak k výsledku své práce. Skutečným vlastníkem byla strana - stát. Koncem šedesátých let patřilo Československo mezi země s nejkratší pracovní dobou v Evropě. Dnes je u nás průměrně dovolená 15 až 20 dní a máme 6 státních svátků. V sousedním Rakousku pro srovnání, trvá dovolená 25 až 30 dnů a svátků mají 11.

Pokud jde o životní úroveň, statistika ukazuje, že za 40 let po roce 1948 spotřeba potravin vzrostla: masa o 288 procent, vajec o 268 procent, cukru o 170 procent, mléka o 134 procent, ovoce však jen o 9 procent. Spotřeba zeleniny naopak klesla - na 74 procenta. Na jednom z prvních míst na světě jsme ve spotřebě piva a na 5 místě ve spotřebě lihovin. Potravin, zdá se, máme dost, jenže naše strava obsahuje mnoho škodlivých příměsí a má nezdravou strukturu. Zejména pokud jde o skladbu naší stravy, o poměr živočišných a rostlinných bílkovin, stá-

Zájem Spojených států

Zatím co prezident Havel měl ve Washingtoně projev k členům Kongresu a v Bílém domě jednal s prezidentem Bushem, členové čs. vlády, ministři V. Dlouhý a V. Klaus byli v New Yorku hosty bývalého amerického velvyslance v Praze W. Luerse. Dalšími hosty na tomto setkání byli přední newyorští bankéři E. Gerald Gorrigan, Anthony Solomon a Robert Hormats, jakož i přední americký ekonom, profesor Harvardovy univerzity Martin Feldstein. Prof. Feldstein byl jmenován poradcem čs. vlády. Jednalo se o amerických investicích do průmyslu v Československu. Předseda Čs. státní banky J. Tosovský mezitím ve Washingtonu prohlásil, že noví představitelé čs. ekonomického života mají zájem o modernizaci čs. průmyslové výroby - ne však ve formě zahraničních půjček, nýbrž pomocí investic. ČSR má zájem o to, aby západní firmy přenesly část své výroby do ČSR, případně, aby převzaly některé čs. podniky do své správy. Čs. vláda připravuje v tomto směru potřebné zákony.

Prezident Bush mezitím oznámil, že americká vláda povolila ČSR doložku nejvyšších výhod v obchodním styku, to je odstranění různých dovozních cel. Kromě toho zástupci obou zemí jednají již o nové obchodní smlouvě. Mnohé americké firmy vyjednávají s čs. zástupci např. o výrobě produktů, které by ČSR mohla vyvážet do západní Evropy. Americká firma „General Electric“ jedná se Škodovou o výrobě elektrických strojů a podobného zařízení, které by mohly soutěžit na Západě s výrobky firmy Siemens A.G. Americká auto-

mobílka Chrysler jednala už s automobilkou Škoda o společné výrobě aut v ČSR. O tento projekt má zájem také japonská automobilka Mazda. V obou případech vábí zahraniční podnikatele do Československa dobrá tradice čs. strojírenství, zručnost odborných sil a nižší

pomoci Československu

výrobní náklady.

Mnohé americké firmy mají zájem o investice do výroby českého uměleckého skla a do výroby skleněných oken pro automobily.

Když byl před měsícem v Praze americký ministr zahraničí Baker, čs. představitelé jej požádali, aby jim pomohl vytvořit zvláštní skupinu amerických poradců. List „New York Times“ oznámil, že skupina se už organizuje a že v ní budou tito Američané: Bývalý předseda Americké federální rezervní banky Paul A. Volcker, bývalý náměstek ministra zahraničí John Whitehead, viceprezident „Bank of America“ Peter McPherson a Robert Hormats, investiční odborník firmy „Goldman, Sachs and Co.“

Ukolem této skupiny odborníků bude vytvářet kontakty mezi americkým finančním světem a investory a mezi Československem.

Výsledkem jednání ministra Bakera v Praze bylo také rozhodnutí USA podporovat členství ČSR v Mezinárodním měnovém fondu, pomá-

hat čs. odborníkům odstraňovat příčiny znečištění národního důchodu v roce 1950 na necelých 60 procent v roce 1988. Oproti tomu náklady tzv. neproduktivních odvětví - včetně obrany, bezpečnosti, státní správy, Národní fronty - se v roce 1988 vyšplhaly z 15 procent na téměř třicetiprocentní podíl užitého národního důchodu. Zdrojová náročnost naší ekonomiky roste, tempo růstu národního důchodu klesá. Od konce šedesátých let do roku 1989 spadl meziroční nárůst národního důchodu z hodnoty 5-6 procent na 1,4 proc. A to navíc v běžných cenách, kdy se inflace pohybuje kolem tří procent ročně. Od počátku osmdesátých let národní důchod fakticky klesá. Na získání srovnatelného množství potravin musí náš občan pracovat dvakrát až třikrát déle nežli ve vyspělých zemích, u odvětví a obuví je tato doba téměř čtyřikrát delší a u zboží dlouhodobé spotřeby dokonce pětikrát i víc. Slabost našeho hospodářství je nejlépe patrná na zahraničním trhu: poslední dobou dostáváme za strojírenské výrobky jen čtvrtinu toho, co naši rakouští sousedé. Struktura našeho vývozu má složení podobné rozvojovým zemím: 53 procent vývozu tvoří základní suroviny a meziprodukty, jen 24 procent spotřební zboží. Celková devastace hospodářského života se nevyhnula ani zemědělství. V roce 1948 „uživil“ jeden zemědělec 6,7 obyvatel, dnes téměř 19 lidí. Jejich zásluhou je, že máme pořád dost co jíst. Na násilnou intenzifikaci však také dopláčíme poklesem kvality půdy a vod, ohrožením toho, co vlastně jíme, přílišnou chemizací atd. Živočišná výroba vedla nejen ke zkrácení průměrné doby života zvířat, ale i k jejich trýznění. Výroba potravin je však zároveň nákladnou výslednicí dluhu v řadě odvětví - zemědělství je totiž 70 procent závislé na dodávkách odjinud.

Po tomto stručném, depresivním výčtu se musí ovšem nutně a stále naléhavěji ozývat otázka, jak je možné, že se nám přece ve srovnání s některými sousedními zeměmi žilo doposud poměrně slušně. Vysvětlení je jednoduché, ale nikoliv každému zjevné. Žili jsme svůj život na dluh. Nejde jen o dluh zahraniční - ve volné měně se dnes blíží za celou republiku osmi miliardám dolarů, a přitom na přelomu šedesátých a sedmdesátých let nebyl téměř žádný. Jde ale také o náš vnitřní dluh. Musíme si uvědomit, že zejména v posledních dvaceti letech tak často vyhlášené „sociální jistoty“ a životní úroveň byly zajišťovány za obrovskou cenu. Za cenu rychlého chřátrání celého našeho hospodářství. Neobnovoval se strojní park v továrnách, zpusťovali jsme náš bytový fond, devastovali jsme životní prostředí, nemodernizovali jsme dopravu, spoje, zdravotnictví, školství atd. Za tuto cenu jsme udrželi naši současnou životní úroveň. Žili jsme nad poměry, na dluh a tento dluh, který představuje nyní několik set miliard korun, musíme my, a bohužel asi i naše děti, začít splácet. Pokračovat v této hazardérské politice už nemůžeme a ani nechceme.

ABY BYLO JASNO

tování životního prostředí a vytvořit Fond pro nezávislý rozhlas a svobodný tisk. Bylo učiněno také rozhodnutí, které doporučila velvyslankyně Shirley Temple Blacková, poslat do ČSR několik desítek členů amerických Mírových sborů zejména za účelem výuky anglič-

tiny. A uvažuje se o myšlence rozšířit Mírové sbory na dobrovolníky z ekonomického, finančního a manažerského odvětví. V americké televizi se objevili již první čs. studenti, kteří přijeli do USA studovat na výměnu.

Americké firmy Monsanto, Perkins-Elmer a Du Pont oznámily projekt výzkumu mezi odborníky z vědeckých středisk v ČSR a jinde

KŘESOMYSL

ve střední Evropě. Jde o to, hledat plány na různě vědecko-technické projekty, které z politických a jiných důvodů zůstaly jen na papíře a které by se nyní mohly realizovat na Západě, nebo v původní zemi jako „joint venture“. Mezitím Světová banka ve Washingtonu oznámila, že uvolní 5 miliard dolarů pro státy východní Evropy. Polovinu z toho dostane však Polsko, které je prý nejdále na cestě k tržní ekonomice. List „Washington Post“ uveřejnil článek Ivana Gabala, Marka Boguszaka a Vladimíra Raka, členů čs. skupiny pro nezávislou sociální analýzu. Autoři na základě výzkumu dospěli k názoru, že KSČ, která měla na začátku roku 1,7 mil. členů, ztratila za leden nejméně 800 tisíc členů. Kdyby se prý volby konaly v únoru, KSČ by dostala jen asi 8 procent hlasů. Americký olympijský výbor oznámil, že organizuje pomoc sportovcům bývalých komunistických zemí v Evropě. Jde zejména o to, jak rozlišovat profesionální sportovce a amatéry.

Jedna americká televizní síť vysílala rozhovor se slovenským sociologem prof. Martinem Butorou a studentem Borisem Strečanským z Komenského univerzity v Bratislavě. Prof. Butora je na Slovensku poradcem Věřejnosti proti násilí. Americké listy přinesly zprávu, že ve Washingtonu byla založena Nadace pro Občanské fórum a Věřejnost proti násilí. Příspěvky je možno zasílat na tuto adresu: Czech and Slovak Civic Forum Foundation, Inc., Department Number 0695, Washington, D.C. 20073-0695, USA.

V Kanadě vytvořilo Čs. národní sdružení nezávislou instituci „Civic Forum Fund Group“, která přijímá příspěvky na tuto adresu: The Civic Forum Fund, Acc.No. 24-03412, Canadian Imperial Bank of Commerce, 1552 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4.

V jedné ze svých redakčních úvah o prezidentu Havlovi deník „Washington Post“ položil humorně svým čtenářům otázku, co vlastně Havel chtěl americkým zákonodárcům říci, když ve svém filozofickém uvažování nabízel zkušenost Čechů a Slováků z dlouholetého života v totalitě, a když řekl: „Specifická zkušenost, o které mluvím, mně poskytla jednu velkou jistotu: Vědomí předchází bytí a ne naopak, jak to tvrdí marxisté.“ Asi týden po Havlově odjezdu z USA list „Washington Post“ uveřejnil řadu vtipných odpovědí, zejména humorných interpretací toho, co se Havel snažil poslancům a senátorům říci, včetně ironických poznámek, že někteří zákonodárci vůbec vědí, jaký je rozdíl mezi Marxem, Sartrem, případně Heglem. Pro puristy mezi naši mi čtenáři cituji českou verzi Marxovy doktriny, již měl Havel na mysli:

„*Není to vědomí lidí, které určuje jejich bytí, nýbrž naopak jejich společenské bytí, které určuje jejich vědomí.*“

Mezitím četné americké listy se stále vracejí k projevu prezidenta Havla v Kongresu, připomínají jeho setkání s Dalaj Lamou v Praze a poukazují na to, že několik amerických divadel uvede na scénu Havlovy hry. Přední washingtonská scéna bude mít ještě v březnu premiéru tří Havlových aktovek. V New Yorku na Broadwayi bude uveden divadelní večer s názvem „Od Havla a pro Havla“. V první části bude inscenována Havlova „Audience“ a v druhé hra „Katastrofa“, kterou krátce před svou smrtí napsal a věnoval Havlovi Samuel Beckett. Americká televizní síť PBS bude vysílat v dubnu téměř dvouhodinový dokumentární pořad nazvaný „Audience Václava Havla u Historie“.

V některých amerických kostelích četli kněží 4. března při bohoslužbách pasáže o mravnosti a osobní odpovědnosti člověka z Havlova projevu v Kongresu.

Anička Kvapilová 85 let

Ve fjordech se zrcadlilo zlaté slunko, všude plno něžných krokusků, pestrobarevných tulipánů a žlutoučkých narcisů. Do téhle krásy se obvykle Oslo obléká později, ale letos si příroda pospíšila, jako by i ona chtěla přinést tribut ženě, která svůj život zasvětila službě vlasti a svým spolublížním, která se dokázala - sama hladovějíc - rozdělit o tenký krajíček lágrového chleba, který opěvuje ve stejnojmenné sbírce svých básní, z koncentračního tábora Ravensbrück. Anička Kvapilová se dožila osmdesáti pěti let. Jistě si to dnes připomenou všechny družky, které s ní tehdy žily na onom hrozném ostrově nelidskosti, spolutrpitelek, kterým se snažila vždy nějakým způsobem pomoci. Jistě si zopakují část její večerní modlitby, ve které prosila „za všechny, kteří v nesvobodě žijí a svobodě příští platí tu svou daň...“ Daň splatila i Anička Kvapilová. Mnohonásobně. Ale ze svobody doma, ve své rodné zemi, kterou tolik milovala a miluje, se dlouho neradovala. Již ve 48. roce musí svou vlast znovu opustit. Cesta vede do Norska za přáteli z koncentračních táborů, kde vytváří Norsko-československý pomocný spolek. A ten se rozjíždí okamžitě naplno. Hledá zaměstnání a ubytování pro uprchlíky z ČSR a již 1952, čteme o Domovech Milady Horákové v Norsku. Vzniká čs. letní škola pro děti ve Storsand, která před rokem oslavila 30 let svého trvání. To vše připomíná dnes ve svém bytě starosta města Oslo Albert Nordengen u slavnostně vyzdobené tabule, v jejímž čele sedí Anička. Sedí tu skromně. S dojetím, ale se svým trvalým úsměvem jako by za to vše nemohla, přijímá blahopřání starosty i vinšovačky ostatních přítomných norských a čs. přátel. A v jejich očích si každý může přečíst: „Má práce ještě neskončila. Zvláště ne teď, kdy byla vyslyšena moje večerní modlitba.“

Lubomír Kaválek, 19. března 1990

Nová služba návštěvníkům Prahy

Využijte možnosti zajistit si hluboký kulturní zážitek při Vaší návštěvě Prahy

Agentura **OVATION** vám může ve velmi krátkých lhůtách zaslat vstupenky na představení Národního divadla, České filharmonie a divadla Na Vinohradech. Pro Vaše cesty do Prahy Vám též můžeme zajistit cenově nenáročnou ubytování

Kontaktujte nás na tel. číslech švýcarské sítě (022) 61 62 96 (česky, francouzsky) nebo (056) 96 48 56 (německy, anglicky) případně pište na telefax (022) 61 97 57 nebo na adresu

OVATION

Rotrischstrasse 3, CH—5452 Oberrohrdorf, Švýcarsko

DEMOKRATICKÝ SBOR POMOCI ve Vancouveru, sesterská společnost vancouverské odbočky Čs. sdružení v Kanadě, organizuje všechny rodáky z Československa, kteří by bylo ochotni poskytnout nabyté znalosti, zkušenosti a styky zájemcům z Československa, aby tak přispěli k jeho politické, hospodářské a kulturní obrodě. Přihlášky s adresou a povoláním posílejte na Josefa Dorníčka, Demokratický sbor pomoci, P. O. Box 48863, Bentall Centre, Vancouver, Canada V7X 1A8. Vedení Demokratického sboru v Praze se ujala dr. Jiřina Šiklová s Pavlem Sedomkou. Pařížské Svědectví s Demokratickým sborem pomoci spolupracuje a kromě toho organizuje další iniciativy (jazykové kurzy, stipendia a přednáškové cesty) na francouzských univerzitách. Bližší informace: M. Skolil, Svědectví, 30, rue Croix-des-Petits-Champs, 75001 Paris, France

OMLOUVÁME SE

Už podruhé vychází České slovo opožděněji. První se tak stalo před měsícem, kdy jsme chtěli v novinách uveřejnit projev prezidenta Václava Havla na společném zasedání obou komor amerického kongresu a tím číslo Českého slova zdrželi. (I tak to byla práce kvapná, takže jsme se dopustili na první straně dvou chyb: místo Únor jsme v hlavičce ponechali datum Leden a ve článku na pátém, sloupci první strany jsme opomněli zařadit jméno autora, jímž je Mojmír Povolný. Za obě nedopatření se všem omlouváme). Při březnovém čísle byl postižen náš čtyřčlenný pracovní tým různorodě. Jeden člen onemocněl těžkou chřipkou a dva další nutně odjeli na pár dní do Prahy na zasedání Čs. strany národně sociální. A tak se nedivte. Ale vyhlídky na ranější vydání nejsou ani v dubnu, protože 21. dubna přiletí do Prahy na návštěvu Jan Pavel II., což bude pro Československo událost dějinného významu a dosahu. Na Velehradu se v neděli 22. dubna očekává účast až jednoho milionu poutníků. Mše, kterou bude papež Jan Pavel II. celebrat na vajnor-ském letišti v Bratislavě v pět hodin odpoledne, rovněž budou navštívena ministerními poctem věřících.

15. březen 1990 — důležitý den

„Definitivní tečku za našim prvním pokusem o demokratický stát udělal 15. března roku 1939 jistý šílenec v holinkách, který vtrhl do tohoto Hradu, aby zvěstoval světu, že násilí vítězí nad svobodou a lidskou důstojností.“

To byla zahajovací slova projevu, který 15. března 1990 pronesl prezident Václav Havel k shromážděným představitelům čs. politického života ve Vladislavském sále pražského Hradu, aby s nimi vzpomněl hitlerovského vpádu do Prahy před 51 lety. Druhým řečníkem byl Richard von Weizsäcker, prezident Spolkové republiky Německo. Přijel a ve Vladislavském sále byl pozdraven jako představitel německé demokracie, posel míru, slušnosti, pravdy, posel lid skosti. „Před 51 lety sem nepozván vtrhl nepřítel, dnes tu je na naše pozvání přítel.“ O kus dál prezident Havel prohlásil: Celá Evropa musí být vděčna Němcům, že začli bořit zed', jež je rozděluje, protože tím začli bořit zed', jež rozděluje Evropu. Jak patrně, budoucí osud nás všech závisí dnes zase především na vývoji německém. Lze se mi divit, že jsem hned třetí den po zvolení prezidentem navštívil oba německé státy?“

Prezident Weizsäcker poděkoval za důvěru, přijetím projevem. Byl rád, že se nyní setkáváme jako svobodné národy, které kráčí svou cestou vlastní demokratické odpovědnosti. Byla to šlechetná iniciativa Václava Havla, že svého souseda ze Spolkové republiky Německo

pozval na 15. březen na pražský Hrad. Každý u nás doma chápe hlubokou symboliku tohoto mírového kroku. Chceme s vámi postavit most porozumění. Svíce na Václavském náměstí a v ulicích Prahy byly rozsvíceny pro tytéž ideály a

Foto: Ďpašepa

hodnoty jako ty, které před sebou nesli občane Lipska a Drážďan při svých demonstracích, řekl Weizsäcker.

V podvečer se prezident von Weizsäcker sešel na Hradě na recepci s představiteli čs. veřejného života. Hostitelem byl prezident Havel. Večer první občan Spolkové republiky Německo odletěl do Bonnu, provázen ministrem zahraničí Genscherem.

Změny názvů a znaků republik

OD NAŠEHO ZPRAVODAJE V PRAZE

V Praze byla založena Konfederace politických vězňů Československa, která je pokračovatelkou K 231, zrušeného po srpnu 1968. Jejím hlavním posláním je konečně napravit staré i novější křivdy a současně usilovat o zachování svobody a demokracie v Československu. Desetitisíce lidí krutě postihla komunistická totalita. Jen krátce směli zvednout hlavu a v r. 1968 žádat o rehabilitaci. Některým z nich se sice odškodnění dostalo, ale v r. 1970 vešel v platnost zákon 70/70 Sb. a některým byla rehabilitace zase zrušena. Někteří z těch, jimiž byly vyplaceny určité náhrady, je musejí formou splátek vracet dodnes.

Zatímco se v Moskvě sešel V. Havel se sovětským umělcem a navštívil hrob A. Sacharova, zasedalo v Praze Federální shromáždění. Na své 24. schůzi vyslechlo trpkou pravdu o stavu republiky z úst premiéra M. Čalty. Analýza stavu ekonomiky a konkrétní čísla jasně potvrdily známý fakt, že se za 40 let komunistům podařilo udělat z naší vlasti policejní stát se zbytečnou armádou a rozvrácenou ekonomikou. Vláda se proto rozhodla učinit čtyři zásadní kroky. Prvním je vytvoření legislativních a organizačních předpokladů vzniku tržního hospodářství. Druhým je náprava hodnotových vztahů a kritérií. Za třetí je to otevření naší ekonomiky světu s cílem dospět ke směřitelnosti koruny a konečně čtvrtým je vytvoření takové daňové soustavy, která by odpovídala tržnímu hospodářství.

Hojně se také diskutovalo k volebnímu zákonu. I když poslanci kritizovali některé jeho části, zvláště pětiprocentní klauzuli, která brání vstupu do parlamentu stranám, jež nezískají ve volbách pět procent hlasů, vyslovovali se v podstatě pro jeho přijetí. Vesměs kladně byl

posuzován systém poměrného zastoupení, který reálně ukáže rozložení politických sil. Volební zákon byl rozhodující většinou přijat.

Jistě není bez zajímavosti vědět, že poslanci v čs. parlamentě berou měsíčně ke svému běžnému platu od zaměstnavatele ještě 2000 korun a poslanci v České národní radě 1500 korun. A zdarma mají nejen hromadnou městskou dopravu, ale i autobusy a železnice. Jen když chtějí letět letadlem, musejí mít k tomu zvl. povolení, ale to samozřejmě vždy dostanou.

Otevřeným dopisem se obrátili členové a příznivci Klubu dr. Milady Horákové na federálního ministra spojů, aby znovu přezkoumala zvážil zamítavý postoj ministerstva k návrhu vydání dne 27. června 1990, tj. v den 40. výročí popravy dr. M. Horákové, poštovní známku s jejím portrétem. Odpověď ministra nám dosud není známa.

Přes 3000 delegátů zastupujících nově vzniklé odborové svazy se 2. a 3. března shodlo na ukončení činnosti komunisty ovládaného ROH a vyřešilo otázku nástupnictví a rozdělení majetku. Po horké diskusi byla většinou hlasů schválena zakládající listina Československé konfederace odborových svazů a její prozatímní statut. V Československu nyní existují tři odborové centrály. Vedle zmíněné Konfederace, do níž už vstoupilo 34 ze 60 odborových svazů, stojí Konfederace umění a kultury a zatím i Nezávislé slovenské odbory. Na zasedání Generální rady nově ustavené konfederace byl zvolen jejím prezidentem I. Pleskot.

Od února 1948 emigrovalo z naší republiky zhruba půl milionů obyvatel, oznámila ČTK 5. března. Politicky motivovaná emigrace se tak vlastně stala prvním vážným neúspěchem „socialistického“ tábora států východního bloku.

POJIŠTĚNÍ NÁVŠTĚV Z ČSSR

či jiné země. Jistě Vám přijde vhod možnost uzavřít výhodné pojištění na nemoc, úraz a úmrtí, event. převoz nemocného či zemřelého na náklady pojišťovny (i nad stáří 85 let). Pojištění od 0.22 šv.Fr na osobu a den!!

Informujte se u

AGENTUR PAZDERA

CH 01-932 32 22 • D 00411-932 32 22

Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Provoz 24 hodin denně, dtto neděle a svátky

the RUPTURED DECADE

1938 - 1948

Objednávky adresujte na
AMERON HOUSE
Post Office Box 1200
Mattituck, N.Y. 11952, USA
Cena knihy \$ 19.95

Od 21. srpna 1968 do konce následujícího roku opustilo Československo téměř 104 000 lidí. V období 1972 - 75 ročně emigrovalo okolo 3000 osob. Po zdražení v letech 1977 a 1978 jejich roční počet stoupl na více než 10 000 a tento trend pokračoval až do loňského listopadu.

Česká národní rada v zasedání dne 6. března schválila změnu návrhu naší republiky na Českou republiku, když už před tím Slovenská národní rada se dohodla na názvu Slovenská republika. Velkou diskusi vzbudil zákon o volbách do České národní rady. Řečníci vytýkali, že zákon nezaručuje dostatečnou pluralitu politického systému, ale při konečném hlasování byli pouze tři poslanci proti a devět poslanců se zdrželo hlasování.

Federální shromáždění vyhlásilo volby do FS na dny 8. a 9. června a určilo, že na území České republiky se bude volit 101 poslanec Sněmovny lidu a na území Slovenské republiky 49 poslanců Sněmovny lidu.

Zatímco Slovenská republika má na základě rozhodnutí Slovenské národní rady jeden státní znak, bude mít Česká republika státní znaky dva. Rozhodla o tom Česká národní rada 13. března, která bude mít po volbách 200 poslanců, i když se původně hovořilo o 150. Česká republika má tedy velký a malý státní znak. Velký tvoří čtvercový štít, ve kterém je v prvním a čtvrtém čtverci poli stříbrný dvouocasý lev ve skoku se zlatými drápy, zlatým vyplazeným jazykem a zlatou heraldickou korunou. V druhém, modrém poli, je moravská a ve třetím, zlatém poli, slezská orlice. Na malém státním znaku je pouze stříbrný dvouocasý lev.

Státní vlajka České republiky se skládá ze dvou stejně velkých pruhů. Vrchní je bílý a spodní červený. Poměr šířky vlajky k délce je 2:3. Státní pečeť tvoří velký státní znak České republiky s lipovými ratolestmi.

Vzhledem k tomu, že SNR přijala ústavní zákon o státní hymně, schválila ČNR českou státní hymnu, kterou tvoří první sloka písně Kde domov můj.

Po přijetí zákonů se poslanci zabývali především majetkem KSČ, žádali jeho invertizaci a vyjasnění vztahu majetku mezi KSČ a státem. Celým problémem se musí zabývat federální vláda.

A náš souhrn vnitropolitických událostí ukončíme zprávou o tom, že po dvoudenním zasedání byl 14. března vynesena vojenským soudem v Litoměřicích první rozsudek nad surovým příslušníkem SNB. Nadporučík J. Oudrán (ročník 1939) jako člen „pořádkových sil“ po skončení akce 17. listopadu kolem 22. hodiny v podloubí domu na křižovatce Národní třídy a Mikulandské ulice neoprávněně a brutálním způsobem užil násilí proti mladé ženě, dr. K. Vávrové, která nyní čeká druhé dítě. Udeřil ji rukou do obličeje, pak ji uchopil oběma rukama za vlasy a nejméně čtyřikrát ji udeřil hlavou o pilíř podloubí. Když Kateřina Vávrová upadla na zem, kopal do ní. Způsobil ji zhmoždění mozku, krevní výrony v měkkých pokrývkách týlní krajiny a rozsáhlý krevní výron v oblasti pravého kyčelního kloubu, takže napadená byla tři měsíce práce neschopná. Brutální policajt byl odsouzen na čtyři a půl roku nepodmíněně. Československá veřejnost s napětím očekává, kdy budou vyneseny další rozsudky a kdy budou potrestáni ti, kteří k brutálnímu zásahu policie vydali příkaz.

Byl to puč a žádné vítězství

V neděli 25. února uspořádalo Občanské fórum v Praze na Staroměstském náměstí tryznu k uctění památky středoškolského studenta Jana Zajíce, který se před 21 lety na Václavském náměstí v Praze upálil. Prezident republiky Václav Havel byl pozván, aby z balkonu Staroměstské radnice promluvil. Pronesl závazný projev zásadní politické povahy.

Vážení přátelé! Když přesně před 42 lety vstoupil na tento balkon můj předchůdce, na kterého věru moc hrdi být nemůžeme, oznámil tu vašim otcům a dědečkům, že se právě podařil puč. Tento puč nazval, a tak jsme se to všichni až do nedávna učili, slavným vítězstvím pracujícího lidu nad reakcí. Mám radostnou povinnost vám dnes z téhož místa oznámit, že se už zase může beztréstně říkat pravda o naší moderní historii. (Potlesk).

Proto ani mne nikdo nezavře za to, že tu řeknu pravdu. (Potlesk).

Byl to puč a žádné slavné vítězství pracujícího lidu nad reakcí. (Potlesk).

Právě naopak. Bylo to neslavné vítězství reakce nad pracujícím lidem. (Potlesk).

Na této pravdě nic nemění fakt, že dost početná skupina našich občanů této lži uvěřila a domnívala se, že znásilnění demokracie bylo nutným krokem k sociálně spravedlivému světu. Ba ani to, že někteří z nich uvěřili, že musí nosit na rameni pušku a pořádat štvavice na nejrůznější vrstvy svých spoluobčanů, protože čistý cíl světi špinavé prostředky. Pokud někdo z nich o této zrádce ideji zapochyboval, rozčítale ho mlýny, které naivně pomáhal roztáčet anebo byl sražen na kolena dialektickým vysvětlením, že mají-li mlýny konečně mlít mouku pro všechny, musí nejdříve rozemlít několik tisíc mlýnářů a několik desítek tisíc mlýnských prášků, kteří dosud mleli mouku údajně jen pro sebe. (Potlesk).

Větší část našich dvou národů byla znásilněná, menší část podvedena. A jako v každé zemi, která se ocitne v takové situaci, i u nás se našlo dost zločinců, kteří byli ochotni, zahalení do roušky vznešených ideálů, chladnokrevně mučit lidi, zabíjet je a jejich prach rozhazovat po zmrzlých silnicích. Nesmíme zapomenout na nikoho z těch, kteří byli utýráni, umučeni, popraveni. Nesmíme zapomenout na nikoho z těch, kdo dokázali totalitě vzdorovat. A nesmíme zapomenout ani na nikoho z těch, kdo ty právě jmenované týrali a zabíjeli. (Potlesk).

Nebude-li dán průchod historické pravdě a spravedlnosti, dlouhodobě nemocná duše našich národů se neuzdraví. Zároveň se ale nesmíme posmívat těm, kteří zákeřně oficiální lži uvěřili, sami a vědomě nic krutého neudělali, poctivě pracovali a nepostřehli, že stavba, kterou staví, má shnilé základy. Jednou z nejkrásnějších lidských vlastností je schopnost odpouštět. A dokážeme-li odpouštět svým věznilům, pak tím spíš bychom se měli naučit odpouštět i těm svým spoluvězňům, kteří nebyli nappáni za kovové mříže pracovních táborů, ale za d'ábelsky šalivé mříže dialektické ideologie.

Vždyť kdo by netoužil po světě, v němž nebude pánů a otroků. Vykořisťovatelů a vykořisťovaných. Kdo by nesnil o světě v němž nebude rozmazlený syn továrníka urážet svou služebnou. Kdo by netoužil po světě, v němž budou mít dělníci vliv na hospodaření své továrny. A když se nabídnou lidem tyto krásné ideály a když se ošklibí prostředky, jimiž se přyle k těmto ideálům přiblížit, suggestivně vědecky vysvětlí, pak se nelze divit, že někdo naletí. (Potlesk).

Věda nemá svědomí. Je sice krásná, důležitá, je to velký plod dějin lidského rozumu, ale lidský duch není jen rozum. Je to i rozvaha, i rozmysl, i svědomí, i slušnost, i vkus, i láska k bližnímu, i odpovědnost, i odvaha, i odstup od sebe sama, i pochybnost. A dokonce i humor. Kdyby pan Marx nebyl vzteklý ješita, ale mírumilovný a veselý člověk, možná by jeho vědecké objevy nebyly tak snadno zneužitelné proti lidstvu a proti samé podstatě života. (Potlesk).

Nejsem historikem a Staroměstské náměstí není aulou Karlovy univerzity. Hledat pravdu o našich moderních dějinách je úkolem svobodné rozpravy historiků. Já se tu o únoru 1948 zmínil jen proto, že, ač je událostí už historickou, přeci jen se nás týká. Tehdy totiž začlo to, co dnes končí a co se nazývá totalitní systém. (Potlesk).

A my stojíme před naléhavým úkolem vyrovnat se s nezavědňuhodným dědictvím, které nám tento systém po sobě zanechal. Což je téma, kterému bych se hlavně chtěl dneska věnovat. Jaké dědictví nám tedy připadlo? Velice smutné. Je až s podivem, co se dá stihnout za pouhých 42 let. Náš vzduch se nedá

dýchat. Naše voda se nedá pít. Rodí se postižené děti, protože jejich rodiče dýchají místo kyslíku síru a pijí místo vody naftu s chlorem. Zbořili jsme nebo nechali zchátrat krásná města a vesnice, tento skvělý kulturní odkaz desítek generací. Místo nich jsme pokryli naši vlast jakýmsi králíkárnami, v nichž se nedá žít, ale pouze přespávat nebo dívat na televizní seriály. (Potlesk).

Naše lesy umírají. Desítky tisíc lidí pracují jen proto, aby se měly stále hůř. Největší strojírenské podniky nevyrobějí peníze, ale dluhy. Zemědělci těžce pracují, máme tudíž zatím co jíst, ale za jakou cenu! Že i potraviny jsou dotovány státním rozpočtem a že za pár desítek let nebude naše půda už nic rodit. Naše zastaralé hospodářství je v čele tabulky těch, co zbytečně promrhávají energii. Při tom stavíme hnusné a megalomanské elektrárny, jejichž úkolem je ničit naši přírodu a při tom zásobovat energii ztrátové průmyslové giganty. (Potlesk).

Naše peníze nejsou peníze, protože si za ně kilometr za Šumavou nic nekoupíme. (Potlesk).

Většina našich nemocnic nemůže plnit pořádně své poslání a tisíce našich skvělých lékařů polovinu dne vyplňují papíry, které po nich nikdo nečte. (Potlesk).

Milion lidí dělá práci, která nemá smysl a druhý milion chybí k tomu, aby v každé ulici bylo pět různých obchůdků, z nichž každý by prodával něco, co nikde jinde nemají. (Potlesk).

Naši studenti necestují každé léto po Evropě, jak je to jinde běžné, neznají proto jazyky a ve škole se nedozvědí, kdo to byl Shakespeare, protože se musí učit, že komunismus je vrcholem dějin světa. (Potlesk).

V televizi si nemůžete vybrat z deseti nezávisle na sobě působících kanálů různého programového zaměření, ale zato se můžete radovat z faktu, že Čs. televize má pravděpodobně světový rekord v počtu zaměstnanců na počet odvysílávaných hodin. (Potlesk).

Ti, kteří vás v televizi pravidelně informují a umělecky povznášejí, tvoří nepatrnou menšinu. Proč tam jsou ti druzí a co dělají jiného, než že se navzájem hlídají a obohacují, nikdo neví. (Potlesk).

Nechci tvrdit, že se nic dobrého nepostavilo a že nic nefunguje. Máme v Praze např. dobře fungující metro, jehož hloupě pojmenované stanice jistě někdo brzy přejmenuje. (Smích, potlesk).

Tim metrem ovšem jezdí každý den desítky tisíc lidí z Jižního města do jiného města, dik čemuž vidí tu a tam skutečné město a nikoliv jen tu podivnost, v níž bydlí. (Potlesk).

A tak dál, a tak dál. Je toho moc. A nejhroší je, co se stalo s naší duší. Těžce v sobě objevujeme schopnost být k sobě navzájem vlídní, nezištně si pomáhat, starat se o své slabší spoluobčany. K příslušníkům jiných národů či etnických skupin, které u nás žijí, se chováme tak, jak by v New Yorku nenapadlo už skoro žádného bělocha chovat se k svému černému spoluobčanovi, ještě nedávno svému otrokovi. (Potlesk).

Naše dva národy ztratily své sebevědomí, dik čemuž se na sebe naučily dost nevráživě dívat. Mnoho Slováků považuje Čechy za své kolonizátory a mnoho Čechů považuje Slováky za přivěsek, který jim jen komplikuje život. (Potlesk).

Je to všechno opravdu dost smutné. A nenapraví se to zítra, ba ani pozítří. Náprava bude trvat léta a bude zaplacená nejedním odříkáním. Ale jiné cesty není. To odříkání bude trestem za naši mnohaletou lhostejnost k tomu, co se v naší vlasti děje a za naši trpnou účast na tomto díle zkázy. (Potlesk).

Vzpomněli jsme si dnes veřejně na mučednickou smrt kněze Toufara a varovnou oběť Jana Zajíce. Necht' tyto dva, tak jako tisíce jiných, od Milady Horákové až po Jana Palachu, od tragické postavy Rudolfa Slánského až po hrdinu práva Pavla Wonku, nám vždy znovu připomínají, že my sami, nikoli vždy se ctí, jsme to velké dílo zkázy přežili a že je teď na nás, abychom něco pořádného pro svou zemi udělali a něco tomuto dílu obětovali. (Potlesk).

Milí přátelé, připadlo nám, jak patrně, dědictví vskutku neradostné. Zprvu se zdálo, že tlak veřejnosti přiměje komunistickou stranu, aby tak, jak tomu je u některých našich soušedů, vyměnila své vedení, vzpamatovala se ze svého úpadku a za spolupráce ostatních začala rychle napravovat vše, co bylo jejím jménem zkaženo. Dějiny nás však předběhly, dik čemuž je převážné na nás, kteří nejsme komunisty a vesměs jsme jimi nikdy nebyli, abychom se této nápravy ujali. (Potlesk).

Až na pár výjimek jsme nikdy žádné politické funkce nezastávali. Při tom musíme dělat politiku tisíckrát lépe a profesionálněji, než ti, které jsme vystřídali a kteří jí zavětli celý svůj život.

Pokud se ovšem to, co dělali, odvážíme nazvat politikou. (Potlesk).

Není to úkol, jak jistě chápete, snadný. Kdekdoby chtěl, abychom tisíce problémů, které po dlouhá desetiletí rostly do oblundných rozměrů, vyřešili za týden. To samozřejmě nejde. Což neznamená, že máme na všechno dost času. Nadbytek času vůbec nemáme. Jinými slovy, musíme si zachovat moudrou rozvážnost, ale při tom musíme jednat velmi rychle. Když někdo z nás tohle nedokáže, měl by své místo okamžitě uvolnit jinému, a to tak, aby nebyla narušena kontinuita práce jeho úřadu či podniku. Urazi-li se někdo z těch, kdo budou vyzváni k odchodu z funkce anebo budou-li trpět pocitem ukřivdění, prozradí tím, že mu je jeho postavení milejší než zájem země a že se tudíž nehodí vůbec do žádné funkce. (Potlesk).

Nic se mu samozřejmě nestane. Jen se bude muset žít jako kterýkoli jiný občan. (Potlesk).

Já za sebe vám přísahám, že odstoupím v okamžiku, kdy mi bude naznačeno, že na svou práci nestačím anebo kdy si to uvědomím sám. Víím o docela dobrém a rozhodně méně vyčerpávajícím způsobu, jak pomoci své zemi. Nechci se dávat nikomu za příklad, ale aspoň v téhle jediné věci bych rád vyzval všechny k témuž postoji k funkcím, jaký mám já. Ted' opravdu není vhodná doba na uplatňování osobní ctižádosti. Platí však i opak. Nastane-li shoda v tom, že by nějakou funkci měl zastávat někdo, kdo žádnou funkci nechce, prosím ho snažně, aby překonal sám sebe a v obecném zájmu aspoň na chvíli příslušnou funkci přijal. (Potlesk).

I v tomto se odvážuji dát sebe sama za příklad. (Potlesk).

Mluvíme-li o atmosféře národního porozumění, pak tím myslíme především toto: totiž že o funkce nebojujeme, ale přátelsky je přijímáme či se jich vzdáváme, vedení společnou vůlí rychle odstranit všechny hrůzy, které jsme zdědili po předchozím režimu a za něž jsme konec konců všichni do jisté míry také zodpovědni, byt' jen tím, že jsme o nich tak dlouho mlčeli, ačkoliv jsme o nich dobře věděli. (Potlesk).

Krátkce po listopadovém masakru studentů vzniklo v českých zemích Občanské fórum a na Slovensku Veřejnost proti násili. Obě hnutí se velmi rychle stala nejdůležitější politickou silou v zemi, protože přijala roli mluvčích skutečných zájmů veřejnosti. Tato hnutí vynesla do vysokých funkcí i nás. Jak každý ví, nejsou OF a VIPN bez problémů. Jejich centra trpí neustálým odlivem osvědčených vůdců do státních funkcí, jejich různé lokální či zaměstnanecké složky trpí občas naopak přílivem různých ctižádostivců. U tak masového a tak spontánního hnutí jsou všechny tyto bolesti víc než přirozené. A určitě nic nemění na tom, že při nejmenším do voleb a velmi pravděpodobně i po nich, jsou obě tyto iniciativy hlavním garantem pokojného přechodu ke skutečné politické pluralitě, k demokracii a svobodě. (Potlesk).

Garantem pro všechny, tedy i pro všechny, kteří se chtějí podílet na budování demokratického a prosperujícího Československa. OF a VIPN netouží po tom, aby zdědily po komunistické straně vedoucí roli. Usilují pouze o to, aby vedoucí roli měl skutečně, nikoli tedy jen na papíře, pouze ten, kdo ji v demokracii má mít, totiž lid. (Potlesk).

Hodně a právem se ted' mluví o volebním zákoně. Návrh, který byl předložen Federálnímu shromáždění a který by mělo toto shromáždění, máme-li mít svobodné volby 8. června, nadcházející týden schválit, není samozřejmě nejlepší. Nicméně ze všech možných volebních zákonů je v tomto okamžiku zřejmě pro nás nejprůhodnější. V politiku málo strukturované společnosti je dobré dát silné šance existujícím i rodícím se politickým stranám, protože to jsou právě ony, v nichž se soustředí uji vskutku politicky, tedy globálně myslící lidé. Navrhovaný volební zákon ostatně obsahuje dost pojištěk proti tomu, aby aparát stran nemohly mít větší vliv než vůle občanů. (Potlesk).

Je-li tento zákon ze všech špatných v tomto okamžiku tím nejlepším, pak to samozřejmě neznamená, že je nejlepší navždy. Pevně věřím a doufám, že ho Federální shromáždění opatří dodatky, kterým zákonně zaručí, že nově zvolené zastupitelské sbory mají jen dvouletý, a tudíž kratší mandát, než se pro budoucnost předpokládá a že nově zvolená shromáždění nazve ústavodárnými, aby jasně vymezilo jejich hlavní a na výsost důležité úkoly. (Potlesk).

V klidu připravit a schválit nové, demokratické ústavy našich dvou národních republik i naší federace, takové ústavy, které by se nemusely už měnit a pokud, tak jen nejnnutnějšími ústavními dodatky, jako by byl na příklad ten, který by stvrzoval eventuelní budoucí vstup

Československa do nějakého širšího, celoevropského svazku. (Potlesk).

Za dva roky, až v naší zemi vykrystalizuje skutečná politická pluralita, až pomínou poslední zbytky revolučního chaosu, až se lidé opět naučí vskutku demokraticky myslet a jednat, až se vytvoří nové a přirozenější územní členění země a až vstoupí v platnost nové ústavy, v nichž bude mimo jiné zakotvena i praktičtější a skromnější struktura dosud předimenzovaných zastupitelských sborů, dozraje čas k novým volbám. Ty by už mohly probíhat podle jiného volebního zákona, takového, který by odpovídal nové ústavě a dával výrazně větší šance jednotlivým osobnostem. (Potlesk).

Zatím jsme ještě nestihli pořádně poznat, kdo je kdo a kdo co skutečně umí. Za dva roky to už budeme vědět dobře. Možná se na složení parlamentu a vlády ani potom mnoho nezmění. Možná se změní dost. At' tak či onak, myslím si, že se vyplatí volby si za dva roky zopakovat. (Potlesk).

Nikomu neuškodí, když bude dva roky dobře pozorovat zvolené i nezvolené osoby a pak stráví hodinu svého volna tím, že zajde znovu k volební urně a dá tím najevo, co za ty dva roky zjistil.

Zkušenosti naší země totiž ukazují, že u čerstvě zrozené demokracie to bývá právě takto dlouhé období, po němž se vyjevuje, zda zrozená demokracie za něco stojí, anebo ne. Vzpomeňme na krušná léta 1921 a 1948! Nepochybují o tom, že naše demokracie ob stojí a vyhraje. Doporučuji ji ale pro jistotu po dvou letech zkontrolovat.

Když už mluvíím o Federálním shromáždění, rád bych na jeho adresu řekl jednu věc:

Naprosto nechápu, proč náš parlament nemůže zasedat permanentně, aby stihl stohy chystaných zákonů napsat, pořádně projednat a rychle schválit. Prý je to proto, že poslanci chodí do práce. Nemohli bychom se jim složit na přiměřeně placenou dovolenou? Těch pár milionů, které by to stálo, by se nám bohatě a brzo vrátilo s největšími myslitelnými úroky! Z důvodů, které mi nejsou jasné, dodnes Federální shromáždění nerozhodlo o mém návrhu vypustit z názvu našeho státu jedno slůvko, které tam nikdo nechce mít. V Rumunsku to trvalo jeden den. Už několik týdnů se kdekdoby pokouší vřít jeden heraldický nesmysl na druhý, jako kdyby o znaku moderního státu nerozhodovala komplexní politická, heraldická a výtvarná úvaha odborníků, opřená o relativní lidový konsensus, ale sbor nahodilých rádců, malujících lva jako žirafa a nechávajících ho urážejícím způsobem tancovat, at' už na hlavě orlice nebo vrších slovenských hor. Aby náš stát a naše hospodářství začaly jakž takž fungovat, musíme rychle změnit několik desítek zákonů. A v této kritické době si nedokážeme zařídit, aby sedm set poslanců mohlo sedět ve svých parlamentech a pracovat, jak je tomu v mnoha normálně fungujících demokraciích natrvalo a podle zákona. Ale nejen to: v naší zemi dosud existuje jeden z pozůstatků středověku, kterého se všechny civilizované země už dávno zbavily, totiž trest smrti! A to se chceme ambiciózně do této rodiny vrátit! Napsat příslušnou novelu trestního zákona by trvalo dvacet vteřin a jeho schválení všemi našimi zastupitelskými sbory se dalo stihnout za jeden den!

Naše federální vláda je v postavení ještě podivnější: existuje několik týdnů, všichni její členové pracují od rána do půlnoci a přitom se jim vyčítá, že ještě nereformovala celou ekonomiku a nezahrnula Federální shromáždění oněmi desítkami nových zákonů, které je třeba přijmout!

Přejít bez sociálních otřesů, nezaměstnanosti, zdražování a inflace od totalitní antiekonomiky, budované čtyřicet let, k ekonomice normálně fungující, to není věru lehký úkol. Všichni ekonomové ve vládě vědí, že tento úkol, který nemá v dějinách obdoby, je před námi. Jen se chvíli radili o harmonogramu těchto úkolů — a už na ně kdekdoby pokřikuje, že nic nedělají. Je to absurdní. Ale na adresu všech panikářů musím však říci, že první balík ekonomických zákonů vláda předložila FS už příští týden. Ted' jde jenom o to, zda uvolní zaměstnavatel poslance z práce, aby mohli tyto zákony všestranně posoudit, doplnit a co nejdříve schválit. Aby to měli snazší, přednese jim pozítří pan premiér Čalfa obsáhlou analýzu skutečného stavu naší ekonomiky, kterou stihla vláda v záračné rychlosti provést. Zázračně říkám proto, že naše hospodářství je, mimo jiné, jedno velké tajemství. Po léta byly jeho vnitřní vazby zrůdně spletené a po léta nikdo nevěděl a ani nikdo nemohl vysvětlit jak ten spletenec vypadá. Podobné analýzy chystají i národní vlády. (Potlesk) Pokr. na str.6

PREZIDENT VACLAV HAVEL zdraví z balkónu pražského Hradu účastníky statistického shromáždění, které bylo uspořádáno z podnětu čs. národně socialistické mládeže několik hodin před tím na Václavském

náměstí v Praze. Mladé shromáždění odsoudilo komunistický puč z února 1949 a manifestovalo za návrat demokracie a svobody do Československa. Pan prezident účastníky pozdravil. Foto: Květa Venušová

Byl to puč a žádné vítězství

Dokončení ze str. 5

Kritizoval jsme Federální shromáždění a chválil federální vládu, proto musím v zájmu spravedlnosti Federální shromáždění také za něco pochválit. Chválím je za to, že ač jsme ho zdědili po starém režimu, pochopilo novou dobu, dokázalo samo sebe rychle obrodit a začalo se ve svých přímo televizí vysílaných zasedáních chovat jako skutečný parlament. Vládu kritizují za to, že se mnohdy nechává do té míry zaměstnávat přípravou reformu, až se jí málem nedostává času na vládnutí. Děk čemuž se automobil našeho hospodářství povážlivě zpomaluje... Jet ale přece musí! (Potlesk)... Ale i tahle má kritika vlády bude brzo zastaralá. Ve své zprávě navrhne premiér Čalfa Federálnímu shromáždění kvalitativně stabilizační program na tuto přechodnou dobu a brzo mu předloží i příslušný nový státní rozpočet.

Všechny tu kritizují a Vy si právem řeknete: a co pan prezident? Ten je dokonalý? Samozřejmě, že dokonalý není! Tím spíš, že má s prezidentským přemělným zkušebním a že nemá nač navázat, protože jeho předchůdci neprezidentovali, ale chodili jen na stranické schůze. Poletuje z místa na místo, zaměstnává čtyřnadvacet hodin denně několik skvělých přátel, a přesto nic nestihá. Uvědomuji si to a pokouším se svůj úřad i svůj pracovní program nějak smysluplně zorganizovat, abychom se na Hradě brzy nezhroutili. Tato práce bude koncem tohoto týdne hotová a já si pak s klidem vyberu první týden své dovolené. Když mne týden neuvidíte v televizi, nebude to tedy znamenat, že mne nějaký pučista srazil. (Potlesk)

Milí spoluobčané, kdybych měl stručně shrnout, jaký úkol vidím před vládou, před naším parlamentem a před sebou samým, řekl bych, že se musíme všichni dokonale a ihned zprofesionalizovat.

Není to však úloha, před kterou stojíme jen my, jež dějiny vynesly třeba jen na chvíli, protože třeba na zkoušku, do nejvyšších státních funkcí. Je to úloha pro nás všechny, pro obyvatele této země. Dokonale a hned se musíme zprofesionalizovat všichni.

Totalitní systém padl a jeho struktury, pokud ještě vůbec existují, se buď daly do služeb nové doby, anebo jsou paralyzovány do té míry, že nedokážou nic jiného než kalit vody. (Potlesk)

To je dobré a za touto věcí můžeme dnes, kdy si připomínáme okamžik vzniku tohoto systému, udělat tučnou tečku. (Potlesk)

Zároveň bychom měli udělat tečku za poněkud chaotickou a dost amatérskou veselici, kterou jsme toto vítězství svobody oslavovali. Nejsem samozřejmě proti takovým krásným shromážděním, jako je to dnešní.... Nejsem dokonce ani proti tomu, aby vzniklo dvě stě nových stran - i to patří k věci. Příliš dlouho jsme tu měli jen jednu stranu, než abychom si nemohli na pár měsíců dopřát dvě stě. Nejsem posléze ani proti tomu, aby noviny psaly nejrůznější pitomosti. Je to jen nepatrná daň za velký dar, kterým je svoboda projevu. Škoda, že tuto svobodu nedokážou vždy naplnit větší odpovědností ke svým čtenářům. (Potlesk)

Doporučuji jen jediné: abychom vedle veselého opojení tím vším stihli ještě také pořádně a opravdu profesionálně pracovat.

Přinejmenším tak, jako ti písničkáři, kteří dokážou do téhle doby vnášet ironii, veselí, nadhled, něhu, duchovnost a atmosféru přátelské tolerance. (Potlesk)...

Úplně jiné a v nekonečně tajemnější podobě nám totéž poselství lásky a radosti přinesl dalajláma a totéž poselství očekáváme i od Jana Pavla II., tohoto velkého ducha našeho století, který k nám přijde týden po velikonicích, tedy v jednu z nejkrásnějších chvil křesťanského kalendáře, na závěr radostného týdne.

Winston Churchill svého času řekl, že nemůže Anglii slíbit nic jiného než krev a pot. Já vám mohu slíbit víc: pot sice poteče, ale krev už ne. Že má téci pot, říkali sice také ti přede mnou. V jejich ústech to však znamenalo něco jiného: pot měl téci zbytečně. Ted' zbytečně nepoteče. Bude pohánět turbínu, vyrábějící svobodu a prosperitu.

Včera ráno jsem četl po delší době Rudé právo. Musím říci, že se mi docela líbilo: rozhodně se zlepšilo od doby, kdy jsem ho - jakožto svůj jediný pramen informací o světě - velmi podrobně studoval ve vězení. Při své věrejší četbě jsem si povšiml jedné věci: ze tří tisíc ohlasů na naši nedávnou návštěvu ve Spojených státech amerických si Rudé právo vybralo jeden, v němž se říká, že někdo soukromě řekl, že jsem spíš jemný, romantický a naivní snilek než opravdový státník. Po té četbě jsem se zamyslel sám nad sebou. Zda jsem „jemný“ samozřejmě nevím, to musí posoudit jiní. Ale jinak měl onen můj nejmenovaný posuzovatel pravdu. Jsem asi skutečně snilek - zvláště pokud

se tím slovem rozumí, že vždycky sázím nejdříve na dobré lidské vlatnosti - a za opravdového státníka jsem se vskutku nikdy nepovažoval. Rád bych vás nicméně ujistil o jedné věci: at' jsem jakkoliv velký snilek, rozhodně nejsem snilek tak bláhový jako ti, kteří doufají, že nějakým novým únorem vrátí do naší země tyranii. (Potlesk)

Možná mi nebudete věřit, ale já se opravdu nikoho nebojím - a ze všeho nejníž se bojím přátel starých pořádků: Svobodu sice nemáme dlouho, ale kdyby nám ji chtěl zase někdo vzít, ručím vám za to, že tentokrát ji budeme bránit. Nemůžeme se donekonečna vymlouvat na to, že nás je méně než jiných. Kdo takto uvažuje, předem prohrál. Ostatně máme lepší zbraň, než jakou vymysleli všichni vynálezci zbraní dohromady. Tou zbraní je vědomí, že pravda a právo jsou na naší straně. Zdá-li se někomu, že to je další snilkův přelud, upozorňuji ho, že kdo má tuhle zbraň, nebojí se ani nejmodernějšího kulometu. Strašpytloni není naopak nic platný ani sklep plný kulometů. (Potlesk)

Není náhoda, že náš první prezident říkal „pravda vítězí“ a že říkal zároveň „nebát se a nekrást.“ (Potlesk) Odnaučíme-li se bát a krást, pak všechno dobře dopadne. Ráje na zemi se sice nedožijeme, ale důstojnějšího a klidnějšího života ano. (Potlesk)

Milí přátelé, ze socialisticko-realistických obrazů a básní víme, že koncem února 1948 bylo v Praze chmurno a do tváří šlehal mrazivý sníh. Dnes svítí slunce.

Děkuji za pozornost.

■ Středisko informací a služeb pro Čechy a Slováky

IDUNA

Informace týkající se:

- zákona o cizincích
- azylového práva
- povolení pobytu
- pracovního povolení
- úprava právního vztahu k ČSSR

Služby týkající se:

- přijetí za občana NSR - státní občanství
- jednání na úřadech
- úředních dopisů
- zákonného důchodového zabezpečení
- finančních otázek
- překladů úředních dokumentů
- právní porady
- notářství

Nabízíme:

- pojištění, stavební spoření, bankovní spoření
- financování nemovitosti, kredity, uložení kapitálu

Adresa: Sonnenstr. 23, 8000 München 2, 5.p.
Tel.: 089/55144109 a 0821/573969
Úřední hodiny: středa 10 - 16 hod.

IDuna Versicherungen, Bausparen, Investment
Československé oddělení

IDUNA

Immer der richtige Rahmen

PREZIDENT HAVEL O UPRCHLÍCÍCH

Na zájezdu do Kanady pronesl prezident Václav Havel na univerzitě v Torontu 19. února projev, jehož část věnoval krajanům a exulantům. Citujeme ji (podle kanadského Nového domova):

Vážení přítomní, dámy a pánové, dovolte mi, abych v tomto historickém okamžiku oslovil jménem rodičů se demokratického Československa vaším prostřednictvím všechny Čechy a Slováky roztroušené po celém světě, jakož i všechny příslušníky jiných národů, kteří se hlásí ke svému původu v naší zemi, jakož posléze i všechny, kdo se cítí být s naší zemí vázání původem svých rodičů nebo dokonce dávných předků, jak je tomu například u české a slovenské menšiny v Rumunsku. (Potlesk). Jak víte, všechno v naší vlasti se mění a zcela nutně se mění vztah nás, kteří žijeme doma, k vám, kteří žijete ve světě. Chápeme vás všechny bez rozdílu jako integrální část našich národů, chceme mít s vámi trvale a novým obsahem vyplněné spojení. Cítíme ve vás své sestry a bratry a byli bychom šťastni, kdybyste tak cítili i vy nás. (Potlesk). Chceme, abyste k nám mohli volně cestovat, což, jak víte, se už děje. Chceme, abyste ve své vlasti mohli i žít, budete-li sami chtít. Chceme, aby váš občansko-právní statut odpovídal vašim tužbám. (Potlesk). Sami se rozhodněte, zda chcete být raději občany své nové, či staré vlasti, anebo zda v případě, kdy je to možné, si ponecháte anebo získáte dvojí občanství. (Potlesk).

Na zákonech, které toto všechno umožní, jakož i na změně dosavadní vizové praxe se pracuje stejně intenzivně, jako na desítkách dalších zákonů. Stejně důležité jako zákonné změny, ne-li ještě důležitější je to, abyste, přijedete-li do Československa, našli u nás ono neopakovatelné a pouhým rozumem těžko vysvětlitelné teplo domova: vůni kořenů, jimiž se cítíme tkvět v tom místě na této planetě, jež nám bylo darováno k obývání. (Potlesk). I o to samozřejmě usilujeme.

Rád bych teď splatil jeden dluh, který k vám máme. Pokud vím, ještě nikdo vám jménem Československa nepoděkoval za vše, co jste udělali pro jeho svobodu a dobré jméno ve světě. (Potlesk). Jsou mezi vámi lidé, kteří obětovali svobodu našich národů dlouhá léta života trávená ve věznicích, jsou mezi vámi lidé, kteří byli v různých dobách doslova vyhnáni ze své vlasti a odříznuti od svých nejbližších, s nimiž se mnohdy nemohli po dlouhá léta vidět, natož jim pomoci, když byli doma pronásledováni často jen proto, že mají příbuzné v zahraničí. Jsou mezi vámi další, kteří museli v neznámé cizině začínat od nuly. Jsou mezi vámi mnozí, kteří po léta bojovali za lidská práva v Československu a upozorňovali svět na jejich porušování. Těm všem bych se rád omluvil za to, co jim udělaly předchozí režimy a poděkoval jim za to, co oni udělali pro nás, kteří žijeme doma. (Potlesk). Rád bych se omluvil také těm, kteří za posledních čtyřicet let byli nazýváni zrádci vlasti jen proto, že ji opustili. (Potlesk). Zrádci vlasti nejste vy, ale ti kteří vás vyhnali a zrádci vlasti nazývali. (Potlesk).

Rád bych rovněž poděkoval všem, kteří po léta šířili dobré jméno našich národů v zahraničí, že byli úspěšní ve své práci, at' již jako učitelé a vědci, jako umělci, či jako podnikatelé, anebo prostě jako řádní občané. (Potlesk). Náš zvláštní dík patří všem, kteří po čtyřicet let působili v zahraničí, vysvětlovali světu, co potkalo naši zemi a bojovali svou politickou prací za obnovení demokracie v Československu. Jako spisovatel intelektuál rád děkuji všem, kteří udržovali po dlouhá léta kontinuitu svobodného českého a slovenského myšlení a vůbec duchovního života tím, že vydávali knihy a časopisy a kulturně působili v nejrůznějších krajaných či exilových organizacích a spolcích. (Potlesk)

Velmi důležitou roli při našem sebeosvobození sehráli všichni, kteří neúnavně působili v českém a slovenském vysílání zahraničních rozhlasových stanic a podávali našim občanům pravdivé informace o dění ve světě i v naší zemi. (Potlesk).

Všem vám tedy znovu děkuji jménem nás, kteří žijeme v Československu a všechny vás ujistíuji o tom, že vaše práce nejen nebude zapomenuta, ale naopak po zásluze oceněna.

ANTIKVÁRNÍ I NOVÉ ČESKÉ KNIHY
PRODÁVÁ A KUPUJE

Alois Čížek

37, Avenue Joseph Segretilin,
F - 93220 GAGNY, TI. /143-88-24-68
France

Dojmy z Československa...

Dojmy z Československa...

Dojmy z Československa...

Dojmy z Československa

Dojmy z Československa...

Místo na Měsíc do Prahy a Hronova

Před lety jsem se přihlásil u společnosti Pan American k jednomu z prvních letů na Měsíc. Přihláška přijata. Obdržel jsem pořadové číslo 49374. Ještě začátkem minulého roku jsem uzavíral sázky, že přistanu i s tím vysokým číslem spíše na 384.000 km vzdáleném Měsíci, než v jen několik set kilometrů vzdálené Praze. Naštěstí sázky nebyly vysoké. Rád je zaplatím a od cesty na Měsíc upustím, ačkoli se stále ještě čas od času štipnu do ušního lalůčku, abych se přesvědčil, že vše, co jsem v minulých dnech prožil, nebyl jen nádherný sen. Vyzrazil jsme do Prahy se synem přes Rozvadov, jen několik desítek kilometrů vzdáleného od místa, kde jsem se před dvačtyřiceti lety v noci plížil, prakticky jen s tím, co jsem měl na sobě, opačným směrem do Bavor. Cesta vesele ubíhala. Jen ty vzdálenosti mi připadaly neuvěřitelně krátké, jakoby se ta naše zemička po mém odchodu nějak sevrkla. Přijíždíme na dálnici a noříme se do husté, černožluté mlhy. Snad to mělo být znamení, že ještě není vše takové, jak bychom si to představovali. Máme štěstí. Krátce před Prahou se mlha znenadání rozpadla a královské město, ozářené zapadajícím slunkem, se nabídlo v celé své nádhře. Jedeme po nábrží. Kolikrát bych rád zastavil, abych se pokochal dostatečně pohledem vzhůru na Hrad, ale kam se vtěšnat v voze? Vše je beznadějně ucpano. Syn odešel před 21 lety, v Praze se vyzná lépe než já. Odhazujeme zavazadla v hotelu a už jsme v ulicích. Spěcháme na Václavské náměstí, k pomníku patrona. Ozářen svícem a ozdoben obrazy Masaryka, Beneše, Štefánika a Palacha, je stále obklopen diskutujícími lidmi. U podstavce pomníku moře květin, stuh a hesel. A na všech jeho stranách se na nás usmívá prezident Václav Havel. Jeho upřímné oči na nás hledí v celé Praze. Se zdí, z vykladních skříní, se sloupů. To uklidňuje a dodává důvěru. Později, když v nabitém divadle Na zábradlí usedám na přístavek, abych shlédl výborné představení Camusova Caliguly, si uvědomuji, že právě v tomto divadle působil nynější prezident a že to byli herci, kdož první podpořili „sametovou“ revoluci studentů. Můj potlesk za herecké výkony se násobil potleskem za jejich neo-hrožený postoj v kritických listopadových dnech. Chtěl bych poděkovat všem, ve všech divadlech. Zaskakují se podívat do Rokoka na svého přítele Svatopluka Beneše, který tam v trilogii „Smutek sluší Flektře“ vytváří báječnou roli Sekha Beckwitha. Následující den spolu travíme dvě hodinky ve vzpomínkách na natáčení filmu „Hostinec u kamenného stolu“, na krásné a veselé chvíle při natáčení exteriérů na Rychnovsku. Telefonicky hovořím s jeho tehdejším protihráčem R. Hrušínským. Nějak mu neslouží zdraví, ale nese to statečně. Hovořím-li se svými známými a přáteli, připadá mi to, jako bych odešel včera. Zdá se mi, že tady hodiny přímo uhánějí a já bych tak rád všechno objal a pohladil. Chodím většinou pěšky i když nohy už necítím. A večer opět další divadlo. Sematov s aktualizovanou revui V plus W „Hej rup“. A pak Národní divadlo. Zde bych se nejraději pomodlil. A na skok do bývalého divadla Járy Kohouta. Čas letí. Zajíždím do Hronova k hrobu svých rodičů. Zastavuji se u hrobu Jiráskova a na hřbitově legionářů děkuji těm novým, mladým hrdinům. Procházím městem, kterým jsem ve studentských letech prováděl turisty, hovořím s několika bývalými spolužáky. Bude to stát ještě tušku, dát to libezné městečko opět do pořádku. Vracím se do Prahy. Na sloupu v Metru čtu oznámení, že v Národním muzeu předvádějí až dosud zakázaný film „Na dobré stopě“ - mé filmové děcko. Jako kdybich si to objednal. A telefon v hotelu bez ustání zvoní. Nějak se to mezi přáteli a spolužáky rozkřiklo, že jsme v Praze. Především šachisti chtějí pozdravit Luboše juniora. Hlásí se i novináři. Slibujeme jim rozhovory při příští návštěvě. Tentokrát nechceme ztrácet čas. Je toho ještě tolik před námi. Návštěva sestry a neteří, které jsem neviděl padesát let. Procházíme mezi hroby na Olšanech, zastavujeme se u pomníku Tyrše a Fügnera, který zdobí kytice se stuhami vídeňské župy sokolské, rozsvěcujeme svíčky věčnosti u bývalého Palachova hrobu a na popud poloslepé stařenky, která se tu vyzná, se dáme zavést k hrobu Werichových. Právě dnes by měl Jan devadesátipáté narozenin. V uších mi zní melodie Jaroslava Ježka. I u jeho hrobu se pozastavujeme. Poslední den chceme ještě na Vyšehrad, na Slavín... Mám toho ještě mnoho na srdci, rád bych to všechno vypsal, ale... musím však poděkovat všem, kteří mi svou rezoluci po tolika letech návštěvu vlastní umožnili.

Lubomír Kaválek

PRAHA PO ČTYŘICETI LETECH

VIKTOR FISCHL

Český básník Viktor Fischl byl za druhé světové války jako diplomat na čs. vyslanectví v Londýně blízkým spolupracovníkem Jana Masaryka. Po únoru 1948 emigroval do Izraele, přijal jméno Avigdor Dagan a vystoupil do diplomatických služeb Izraele. Jeho posledním působistěm jako izraelského velvyslance byla Vídeň.

Vrátit se po čtyřiceti letech do města, ve kterém člověk vyrůstal, prožil mládí a velký kus života, patří k zážitkům, jakých nikdo nemůže mít mnoho. Jde-li při tom ještě o město jako Praha, po jejíž kráse se vám nepřestane stýskat, je to zážitek tím hlubší. Pravda, až na Staroměstské náměstí, Celetnou a snad ještě dvě tři ulice ve středu města, kde fasády dosud byly vzorně renovovány, nelze nevidět vrásky, které těch čtyřicet let zanechalo na dráhě tváří Prahy. Mnohé svědčí o zanedbatelnosti, mnohé o zchudlosti, mnohá barva, kterou pamatujete, je pokryta šedí. Přesto však je těžko nezamilovat se znovu do krásy tohoto města, o které bych vám mohl dlouze vykládat, ale o to mi dnes vlastně nejde. Byl jsem tentokrát v Praze všeho všudy dva a půl dne, opravdu jenom na skok a na to, abych prošel všemi místy, k nimž mne pojí vzpomínky, je třeba mnoha dnů. Budu tam však brzy zas, tentokrát bude doufám víc času a povím vám tedy o kráse Prahy až pak.

Krátkost mé první návštěvy po čtyřiceti letech měla svůj důvod v tom, že jsem přijel jako člen izraelské delegace k podpisu smlouvy o obnově diplomatických vztahů. Je sice i v tom kus historické spravedlnosti a vidím jistou satistiku ve skutečnosti, že státy východní Evropy, jeden po druhém dokazují své odpoutání od sovětského diktátu také tím, že obno-

vují styky s Jeruzalémem před Moskvou, která si je také už dávno vědoma nesmyslnosti přerušení těchto vztahů v roce 1967. Přiznám se, že vidět izraelský prapor vlát vedle československého na budově Černinského paláce, je pro mne také nezapomenutelné, ale ani o tom jsem vám nechtěl vykládat.

Spíš třeba o tom, že jsem si při vstupu do Černinského paláce, kde jsem přece několik let úřadoval, uvědomil, že právě v této vstupní síni jsem s jinými stál čestnou stráž u katafalku Jana Masaryka. Nebo o tom, že mi dal ministr zahraničních věcí Dienstbier z vlastního popudu otevřít bývalý služební byt Jana Masaryka, ve kterém jsem Jana viděl naposled dva dny před jeho smrtí. Chtěl bych vám povědět, co jsem v těch chvílích cítil, jenže to bohužel nedokážu. Mohu vás však ujistit, že památka Janova v Praze žije. V nejedné vykladní skříní je jeho obraz vedle obrazu jeho velkého otce a pod nimi nápis „Věrní zůstaneme.“ Mohu vám také prozradit, že mě „Hovory s Janem Masarykem“ vyjdou ještě letos v nákladu čtvrt milionu výtisků. Vyjdou znovu také Janovy válečné rozhlasové projevy „Volá Londýn“, k nimž jsem byl požádán napsat předmluvu. A mnozí v těchto dnech jezdí do Lán položit kytičku na hroby obou Masaryků.

Mluvil jsem o historické spravedlnosti a o satistice a nedovedu se zdržet a nezmínit se v této souvislosti o jednom zážitku osobním. Před víc než čtyřiceti lety, v lednu 1948, můj první román „Píseň o litosti“ vyšel vítězně ze soutěže Evropského literárního Klubu (E.L.K.). Měsíc nato přišli k moci komunisté a známý, neslavně známý Poli Reimann, který tehdy rozhodoval o české literatuře, vynesl ortel, že si sice mohu ponechat cenu, která mi byla už vyplacena, že však kniha - ačkoli šlo o román

PO JEDNADVACETI LETECH

Před týdnem jsem se vrátil z třítýdenního pobytu v Československu, které jsem navštívil poprvé po jednadvaceti letech. Musím se přiznat, že mi ten týden zde v Holandsku nestačil k uspořádání všech dojmů - kladných i záporných, pročtení všech novin a časopisů, které jsem si s sebou přivezl.

Před odjezdem do Československa jsem slyšel mnohá varování a záporné zprávy od známých, kteří tam byli, nebo které zase informovali jejich známí. Hned úvodem musím napsat, že celá řada těchto negativních zpráv nebyla pravdivá. Na dnešní dění v Československu jsem se snažil nedívat se růžovými brýlemi, i když si nejsem zcela jistý, zda některé moje dojmy přece jen nejsou zkresleny mým i všeobecným optimismem. Ze svého pobytu jsem měl možnost hovořit s prostými lidmi i s těmi, kteří na dnešních změnách mají lví podíl, s nestraníky i se straníky - bývalými i dnešními.

Z pozitivních dojmů bych chtěl v prvé řadě jmenovat obrovské nadšení celého národa, zvláště těch mladých, nad kterými byla již tolikrát lámána hůl. Myslím si, že většina národa si uvědomuje potíže, které před Československem stojí - více práce za méně peněz, problémy s těžkým průmyslem, těžbou uhlí, ekologická katastrofa, nutnost rušení subvencí atd. Přesto většina za novou politikou stojí a nedovede si představit návrat k tomu minulému. Všichni si uvědomují, kdo vedl Československo minulých 40 let a tudíž kdo je za nynější situaci odpovědný. Každému je jasné, že tři měsíce nestačí k nápravě všech škod.

Nemohu ani potvrdit poplašné zprávy o špatném stavu silnic v ČR. Troufám si tvrdit, že dálnice i okresní cesty odpovídají obdobným silnicím na Západě. Snad jen značení by se mohlo zlepšit. Ukazovatelé na dálnicích jsou špatně čitelné, zvláště v noci. Silnice v kopcích jsou sypány škvárou, na rovině chemicky. Považuji to osobně za lepší, než např. v Holandsku, kde se sype jen chemicky, ovšem vůz a hlavní reflektory jsou rychle špinavé, což zase snižuje viditelnost. Rovněž se tím snižuje čitelnost silničních značek. Na dálnicích je poměrně málo benzinových stanic, zvláště těch, které prodávají dnes již na Západě běžný benzin bez olova pro vozy s katalysátorem. Motely a restaurace jsou pěkně vybaveny, ale mohlo by jich být více. Značné problémy jsou se sociálními zařízeními v některých restauracích ve městech i na vesnicích. Má-li se zvýšit turistický ruch, bude nutné si více všimnout hygienické situace. Myslím, že zavedení a udržování čistoty na WC by nemuselo být příliš nákladné. Velmi negativně na mne zapůsobil to, že ačkoliv Čechoslováci, žijící v exilu, byli opako-

vaně vyzýváni k návratu či alespoň k návštěvě Československa, musí se po překročení hranic do 24 hodin policejně hlásit a musí denně měnit 30 DM po 9 Kčs. Když naši příbuzní či známí chtějí navštívit nás na Západě, musí platit za 1 DM 24 Kčs. Při tom např. Rakušan, mající s ČR bezdevizový styk, nemusí měnit nic. Jako Čechoslovák, žijící v Holandsku, se tím cítím ve srovnání s Rakušanem ve značné nevýhodě. Chtěl bych podtrhnout, že mi nejde o těch 30 DM denně. Jde mi jen o princip.

Pochopitelně i v „něžné revoluci“ se zcela zákonitě dělají chyby. Čel jsem v novinách, že pacienti protialkoholní léčebny žádají na Občanském fóru výměnu ošetřujících lékařů a jiné léčebné metody. Žáci jedné základní školy žádají odvolání svého ředitele, jelikož ten dosavadní byl moc přísný. Jinde zase ředitel základní školy vyhlásil hladovku, protože nesouhlasil se svým odvoláním z funkce a vše, co dělal, dělal prý jen za nařízení těch nahoře. Předseda MNV na jedné vesnici na jižní Moravě byl Občanským fórem odvolán z funkce. Klekl a na kolena prosil, že má dvě děti a že jako lidový milicionář sice šlehl do lidí, ale že to už víckrát neudělá. A tak OF udělalo kompromis a ponechalo ho ve funkci do voleb. Jeden člen OF s tím nesouhlasil, občané té vesnice na jeho popud projeví nedůvěru Občanskému fóru, takže nyní je ta vesnice bez Občanského fóra. V den mého odjezdu z Československa tam byly 83 politické strany. Existují lidé, kandidující na vyšší politické funkce a jejich jediným doporučujícím faktem je to, že jsou nestraníci, což podle mne je trochu málo. Prošel jsem městem svých studií a zjistil jsem, že 7 obchodů je z „technických důvodů“ uzavřeno, 3 mají inventuru a 2 mají již v 11 hodin polední přestávku. Narazil jsem na prodáváčky tak neochotné, že by v Holandsku neměly nadějí ani na nejhorší placené místo. Naproti tomu jsem také zažil perfektní obsluhu v restauraci i v jiných obchodech, v pokladně divadla i jinde. Mám dojem, že mnozí si s nabytou svobodou nevědí rady. Čtyřicet temných let nadělalo spousty chyb, pokřivilo mnoho charakterů. Domnívat se, že za tři měsíce je možné vše dát zase do pořádku, je značně nereálné a naivní.

Nestačil jsem si opravdu ještě všechny své dojmy z návštěvy Československa uspořádat. Některé jsem tu neuvedl vědomě, jiné nevědomky. Musím se k svým dojmům vracet i v budoucnu a rozhodně tam zase co nejdříve pojedou pro nové dojmy, ale hlavně abych překonal těch jednadvacet let odloučení a abych nabídl své síly, vědomosti i zkušenosti svým krajanům doma, budou-li o ně stát.

Dr. R. Kučera

naprosto nepolitický- nevyjde. Ted', po víc než čtyřiceti letech projevila o tuto knihu, která vyšla česky u Škvoreckých, až v roce 1982, zájem hned tří nakladatelství. Letos a během příštího roku vyjdou také ještě aspoň čtyři další z mých knih. A ještě zážitek: Přišlo za mnou nejméně půl tuctu novinářů, kteří se zajímali o Jana Masaryka, o to, jak se teď po obnově diplomatických styků budou vyvíjet vztahy mezi Izraelem a svobodným Československem, o to, co jsem dělal a co dělám teď a o sto jiných věcí. Každý z nich přinesl jednu, dvě i více knížek k podpisu. Až od nich jsem se dozvěděl, že knihy, které vyšly v exilových nakladatelstvích, a které po víc než čtyřicet let čtenáři v Československu mohli dostat jen ilegálně, se už prodávají v knihkupectvích na Václavském náměstí a jinde. I to mi na chvíli vyrazilo dech.

Byl jsem pozván ke schůzce se skupinou spisovatelů, které jsem dosud neznal. Všichni byli o generaci, někteří dokonce skoro o dvě generace mladší než já. Přesto toho věděli dost o autorech, kteří už desítky let v Československu nemohli vydávat své knihy, jejichž četba byla za komunistického režimu zakázána, z nichž žádná nebyla obdržitelná ve veřejných knihovnách a jež byly zabavovány, kdekoli je orgány režimu objevily. Přes všechno potlačování děl autorů vnitřní i zahraniční emigrace, ti kdo se opravdu snažili k těmto dílům se dostat, se k nim, i když cestou necestou, nakonec dostali. Komunistické komáštství ve skutečnosti ztroskotalo jako všechno ostatní, co tento režim zavedl. Reimann nebláhé paměti mohl klidně mít „Píseň o litosti“ dát vyjit. Socialistický realismus, v jehož jménu mou knihu zakázal, je totiž mrtvější než poslední dinosaurus a jeho hrob už není ani docela čerstvý. mi například daroval krásnou knihu fotografií s názvem „Jakou barvu má domov“, která vyšla už před dvěma lety. Nejen že mnohé z těch fotografií jsou klasické ukázky surrealismu v této oblasti umění, ale obrazy jsou také doprovázeny verši Otokara Březiny, Františka Halase, Karla Hynka Máchy a jiných českých básníků, z nichž ani jeden nemůže být podezříván z blízkosti k socialistickému realismu.

Sešel jsem se za krátkého pobytu v Praze s desítkami politiků, novinářů, a národohospodářů. Většinou patřili sice k Občanskému fóru, ale byla mezi nimi i řada katolíků, sociálních demokratů i lidé blízcí některé straně Benešově, a i když přirozeně dobře vím, že v tak krátkém čase si lze utvořit jen povrchní obraz o problémech, s nimiž se nové Československo bude muset vypořádat, myslím, že vím, s čím se nový režim po vítězství nejněžnější ze všech revolucí bude muset potýkat. Je těch problémů, politických i hospodářských, mnoho. Přechod z komunistické diktatury k masarykovské demokracii nemůže být uskutečněn jednáčtyřiceti politickými stranami a skupinami, které ohlásily zatím úmysl kandidovat v parlamentních volbách. I politická pluralita musí mít meze, má-li vést ke společnému cíli. Ode dne voleb, 8. června nás dělí tři měsíce, ale zatím není mnoho známek o skutečných přípravách volebního boje. Sametová revoluce, jak se tomuto převratu říká, nejen že nikoho nezavřela, ale kromě propuštění bývalých esebáků ponechala skoro všude jinde mnohé komunisty na dosavadních, často vlivných místech. Komunitická strana sice už nevládne, ale je dosud nejbohatší a pro volební kampaň asi nejlépe vybavená. A to jsou jenom některé z četných politických problémů.

Hospodářských problémů bude snad ještě víc. Zvýšit pracovní morálku; nahradit zastaralé stroje v průmyslu novými, upravit ceny, z nichž některé, například v hotelích, jsou příliš vysoké, kdežto jiné, například za knihy, jsou pro nakladatele nemožně nízké; provést privatizaci, demonopolizaci a přechod z domínujícího státního na jiné formy vlastnictví. Nejvíce ze všeho však národohospodářům v Československu táne na mysl otázka, jak se vrátit do Evropy.

Politických a hospodářských problémů je tedy habaděj. V oblasti kulturní jich bude nepoměrně méně. Kromě přeskolení učitelů z Marxe na Masaryka a z leninismu na demokratické ideály, a kromě výměny nepřeškolitelných v redakcích, nakladatelstvích a divadlech, zůstávají vlastně jen věci technické, například otázka papíru na tisk knih. Viděl jsem však, že i tyto věci se už řeší.

Nadšení a euforie, které dnes v Praze vládne, vytvářejí prostředí, které přirozeně není právě příznivé pro kritický pohled a úvahu z odstupu. Snažil jsem se o něco takového, ale lidé - a jsou to skoro všemř mladí lidé -, se kterými jsem se tu sešel, jsou tak přesvědčiví, že jsem odjížděl s pevnou vírou v jejich úspěch. Pokud pak jde o věci mně nejbližší, totiž o literaturu, jsem jist, že v nejbližší budoucnosti Praha dá světu celou plejádu vynikajících autorů vysoké úrovně.

Malý oznamovateľ

Překlady z češtiny do němčiny
a do angličtiny a z obou řečí do češtiny
provádí a uředně ověřuje přísežný, soudní
překladatel

LADISLAV SANTIAGO DE LA CRUZ
Guerickerstrasse 21, 8000 München 40
tel.: 089/36 17 404 nebo 36 17 405
Zároveň pojištění (životní, úrazové), právní,
povinné ručení, domácnosti atd
pro BAYERISCHE VERSICHERUNGSKAMMER

Úředně ověřuji překlady.

Poskytuji porady při žádostech o propuštění z
čs. občanství, při žádostech o německé státní
občanství, při zápočtu let do Rentenversiche-
rung. Vysokoškolsky vzdělaná, přísežná soudní
překladatelka

ELIAN S O T T

Musikantenweg 4, 6000 Frankfurt/Main 1
Tel.: 069/44 64 20
od 17-19 hod, mimo soboty a neděle
Prosím o písemné nebo telef. spojení.

PŘEKLADY · INFORMAČNÍ SLUŽBY

— Překlady pro žadatele o azyl — Úřední spisy —
Tlumočení — Porady v životních otázkách
Překlady a tlumočení z češtiny do němčiny —
ruštiny a naopak provádí a ověřuje veřejné usta-
noveny a přísežný, pro soudní a úřední účely
připouštěný překladatel a tlumočnick s velkou
praxí. Pomohu při kterémkoliv problému.

Antonín Mareš
Schleishheimerstrasse 14
8000 München 2; tel: 089/523 46 69

Ubytování ve Vídni vám poskytne

MIROSLAV SEĎA

Wien 1070, Westbahnstr. 18
Tel.: (222) 93 88 112 nebo 64 57 415
Cena od 22 DM na osobu

Zn.: „Len v Europe“ č. 3-II-90 — Stredoškolač-
ka 53, 172/76, žijúca na amer. kontinente hľadá
vážnej zoznámenie s príjemným mužom, naj-
radšej nefajčiárom vo veku do 62 r

Zn.: „Břehy pacifiku“ č. 5-II-90 — Čecho-
kanadanka 43/168, všestranných zájmů, rozve-
dená s 10letým synem, hledá seriózního muže
příměřeného věku, dobrého přítele pro štěstí-
jší dny společného života. Samota tiží. Foto
vitané. Nejráději Canada - USA.

Zn.: „Vzájemné porozumění“ č. 6-II-90 — Čech
a Slovák, 28 a 27 let, t.č. žijící v BRD, svobodní,
bez závazků, mluvící anglicky, hledají přítelkyně
ze zámoří; i jednotlivě

Zn.: „Smysl pro humor“ č. 10-II-90 —
Atraktivní blondýnka, 40/168, s všestrannými
zájmy, žijící v Bavorsku, hledá inteligentního
přítele pro společné podnikání

Zn.: „Žiji ve Švýcarsku“ č. 13-II-90 — Láska,
šťěstí a spokojenost dělají zázraky. Mam 67 let,
jsem pensistka v rozvodu. Hledám hodného
kamaráda. Jen vážné nabídky

Zn.: „Černovláška“ č. 15-II-90 — SŠ 22/165,
sympatická a šarmantní s temperamentem by
ráda poznala intel. a charakterního muže se
smyslem pro trvalý a hodnotný vztah. Foto
vyměním nebo čestně vrátím

Zn.: „Jakoukoliv práci“ č. 16-II-90 — 29letý s
praxí na vrtných věžích i jako montér akustic-
kých obkladů, t.č. v Rakousku hledá sponzora v
USA, Kanadě, Australii, Již Africe. Krajane
pomozte!

Zn.: „Mladý pár“ č. 18-II-90 — původem z
Prahy, 21 let, oba s asylem, oba kuchaři prosí
krajany o pomoc při hledání bytu nebo
podnájm v Norimberku, Hamburku, Frankfurtu
či Mnichově. Odměna i dík

Zn.: „Jaro“ č. 2-III-90 — Středoškolačka z
Brna, žijící ve Vídni, hledá intel. partnera se
zajištěnou existencí pro spoluzítí. Od 55 let.
Záliba kultura, cestování

Zn.: „Společné léto“ č. 3-III/90 - Dvě svo-
bodné, bez závazků, (25/176, 22/168) momen-
tálně žijící v NSR, hledají dva k vážnému
seznámení i jednotlivě

Čtyř- až šestinásobné zvětšení kapitálu !

Zamýšlíte podnikat? Chcete si za nízké úrokové sazby peníze půjčit a na vysoké je ukládat?

Švýcarské bankovníctví a pojišťovnictví skýtá nejvyšší možnou záruku solidnosti a bezpečí. Nejsem vázán žádnou společností; můžete se spolehnout, že Vám objektivně poradíme spojení, které je pro Vás osobně nejvýhodnější.

Velice záleží na tom, do jakých rukou se dostanete, kam sahají možnosti příslušného pracovníka.

Znáte desatero výhod POJIŠTĚNÍ VAŠEHO KAPITÁLOVÉHO SPOŘENÍ VE ŠVÝCARSKU? Víte jaké splátky z ciziny do Švýcarska platit, jaká skladba pojistky je pro Vás osobně nejvýhodnější?

Rádi Vám vše vysvětlíme v naší mateřštině, rádi Vám neutrálně poradíme.

Váš Hubert Peter Pazdera

**AGENTUR
PAZDERA**

Služba denně (i ve svátky) plných 24 hodin.

Poplatek do 30 slov 20 DM, za dvojí otiš-
tění 30 DM, pro zámoří US dol. 15, při
dvojím otištění US dol.20. Poplatek za-
šlete zároveň s objednávkou. V odpově-
dích uvádějte na obálce zřetelně značku
tučně vytištěnou s následujícím číslem.
Jinak nemůžeme zaručit doručení. Uzá-
věrka 25. předcházejícího měsíce.

Zn.: „Šarmantní dívka“ č. I-II/90 - Blondýnka,
SŠ, 25/172, šarmantní, společenská se ráda
seznámí s intel., charakterním mužem sportov-
ního typu do 40 let, nad 180 cm. Prosím foto -
čestně vrátím

Zn.: „Pouze vážně“ č. 4-III/90 - Mladá
maminka 23/160, všestranných zájmů, t.č. v
BRD, hledá charakterního muže pro společný
život, nejráději ze zámoří. Foto vitané -
odepíšu všem

Zn.: „Hledám přítele...“ č. 5-III/90 - Odkudko-
liv, upřímného charakteru, tolerantního, se
smyslem pro humor i romantiku. Pomalu mi
bude šedesát a kromě té „lepší polovičky“ mi
vlastně nich nechybí. Ozveš se? Vyměníme
samotu za přátelství ve dvou?

Zn. „Vůně jara“ č. 6-III/90 - Inteligentní,
vitalní žena 69 let, vdova, nekuřačka, hledá
sympatického, charakterního přítele.

Zn.: „Když přijde láska...“ č. 7-III/90 -
Strojní zamečnick, 59letý, žijící 20 let v Rakousku,
jemně a veselě povahy, se smyslem pro umění
a přírodu, hledá charakterní a upřímnou ženu
do 50 let za účelem sňatku. Foto vítám -
vrátím.

Zn.: „Finančne zaistená“ č. 8-III/90 -
Sama, bezdetná, intel., vyššej postavy, serioz-
ná, elegantná, zdravá nefajčiarka všestranných
zájmův, hľadá seriózneho vdovca alebo roz-
vedeného priateľa a okolo 60-65 rokov, žijúceho
vo Francii, podobných vlastností.

Zn.: „Fairové“ č. 9-III/90 - Pohledná,
veselá Česchoameričanka, žijící ve státě Colo-
rado, věk 40, všestranných zájmů a chuti do
života hledá sympatického, vyššího partnera
bez mindráků

Zn.: „Uroveň“ č. 10-III/90 - 33letý lékař
z Moravy, svobodný, hledá dívku k seznámení

Zn.: „Pokus“ č. 11-III/90 - Mam 51 rokov,
som vdova pľosťtíhlej postavy, žijem v ČR a
chcela by som sa zoznamit' s mužom alebo
nadviazať priateľstvo s rodinou

Zn.: „Pokud váháš, napiš!“ č. 12-III/90 - Štíhlý,
40/185, žijící v Bavorsku, - zájmy sport, kul-
tura, cestování - hledá vhodný protějšek: spor-
tovně založenou, štíhlou a upřímnou ženu,
která má vztah k lidem a přírodě. Prosím foto

Zn.: „Žiji ve Švýcarsku“ č. 13-III/90 -
Jsem 58/165/62, kultiv. s všestran. zájmy. Ráda
bych si dopisovala s mužem příměř. věku, se-
známení později možné

Zn.: „Porozumění od obou“ č. 14-III/90 -
Sympatická, 46/163 cm, rozvedená žena všestr.
zájmu hledá mileho, čestného a věrného přítele.
Jen ze Stuttgartu nebo okolí

**Zn.: „Skromnost, učta, tolerance“ č. 15-
III/90** - 31/VŠ, sportovní typ, nekuřačka, svo-
bodná s azylem, hledá z nedostatku příležitosti
partnera pro společný, rodinný život, nejr.
lékaře, není však podmínkou (NSR, Rakousko)
Foto vitané, vrátím. Jen vážně

Zn.: „L.A. až San Diego“ č. 16-III/90 -
Chodím, hledám, nenacházím. Jsi nebo znáš
českou dívku od 21 let, která nechce být sama
jako já? Jsem 30/178/64. Dítě není překážkou,
ostatní písemně.

Zn.: „Dívka s vlasem medovým“ č. 17-III/90 -
Věř mi, máme stejný osud, proto se ještě ne-
známe. Chceš-li s 45/180 Pražákem z Mnichova
poslouchat country a třeba i vic, dej mi vědět
z Nashvillu, Sydney, Calgary i Mnichova

Zn.: „Těžko věřit v náhodu“ č. 18-III/90 -
35letá 165/55 Moravanka se dvěmi dětmi (10,7)
hledá touto cestou víc než přítele

Zn.: „Nejlépe v Evropě“ č. 19-III/90 -
39letý Čech, žijící ve Švýcarsku se zájmem o
cestování a kulturu, hledá pohlednou a sympa-
tickou krajanu pro společný život. Prosím
foto

Zn.: „20 km od Prahy“ č. 202-90 — Perf. rodin-
ná vila Praha-západ, 5 plus 1 kompi. zařízení
ustř. topení, 2 krby, dvojgaraž, terasa, balkon,
okrasná, užitková zahrada 980 m čtverečních
tíche, zdravé prostředí. Cena 100 000 DM

Zn.: „Platím hotově“ č. OB-203-90 - Koupím
byt v Praze v OS. vlastnictví

KUS DOMOVA V ALPÁCH

ČESKÝ PENSION

MILAN

Celoroční lyžování, koupání, tenis, plachtění,
koně, houby, tanec
5700 Zell am See, Rakousko, Zellermoosstr. 75
Tel. 0043 6542/7113
Výlety Grossglockner, Kaprun, Salzburg,
Innsbruck, Krimml

Týdenní Wanderkarte pro všechny lanovky
v létě 280 Sch.
Česka kuchyně

Polopense od 30.- DM

zahájení zimní sezóny od 2. XII.
Pište česky

Krajané v celém světě: V pojištění, v podnikání,
financování, půjčkách, prodeji a koupi lékař-
ských praxí a jiných firem, Vám neutrálně poradí
AGENTUR PAZDERA
Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich
Tel.: CH: 01 932 32 22; BRD: 00411-932 32 22
Provoz 24 hod. denně, o nedělích i svátcích

Ve Vašich finančních záležitostech zdarma
poradí nezávislý finanční poradce

Mate-li zájem o

— ušetření určité částky měsíčně díky využití
státních dotací, daňových ulev atd.,
— výnosné uložky kapitálu v zahraničí;
— koupí nebo stavbu nemovitosti,
— zabezpečení svého štěstí,
— informace o nemocenské reformě,
— prověření a srovnání Vašich pojistek,

pak se obraťte na

Vlastimír Broda

Konrad-Adenauer Str. 7, 5000 KÖLN 40
Tel. 02203/33293 nebo na kancelář (německy)
RVP—Finanzdienstleistungen, Paulstr. 21, 5300
Bonn 1, tel.: 0228/656981-3

Zn.: „Na celej zemeguli“ č. 20-III/90

Hľadáť charakterného a tolerantneho part-
nera so záujmom o plávanie, cestovanie. Kto?
Slovenka 34/169/60, nefajčiarka, čekajúca na
azyl v NSR (Bayern) Prosím foto

Zn.: „Věříme, že jsi“ č. 21-III/90 - Hledáme
tatu - rošťáka, který se chce smát, bláznit, umí
opětovat cit, něhu a lásku. Jsem 33/165/59,
pohledná tmavovláška s 8letým klukem -
rošťákem

Zn.: „30 km od Stuttgartu“ č. 22-III/90 -
Som sam, mám pekný 2-izbový byt. Chcel by
som sa zoznámit' s mladou, solidnou dámou,
ktora tiež nemá čas chodiť medzi ľuďi, aby
našla kontakt. Popri zamestnaní som začal
prave podnikat' a chcel by som, aby mi pri tom
aj poradila. Mam 33 a v NSR som už siedmi rok.
Vybore varim!

Zn.: „Lékárnice“ č. 23-III/90 - 49letá, sympa-
tická, milá, bezdětná, dobrá kuchařka, 10let v
BRD s něm. občanstvím hledá životního partne-
ra, mileho, kamaráda, kumpána, přítele a druha,
o kterého by se mohla starat a pomáhat mu a kte-
rý by pomáhal jí. Píla bych si vrátit se domů, ale
nevím, co mám dělat. Maš-li podobné problémy
a vysokoškolské vzdělání jako já, přihlas se.
Těším se na odpověď!

Zn.: „34/176“ č. 24-III/90 - Nie je dobré žit
sám. Som ochotný sa zosobašiť s mladou, pek-
nou a bohatou slečnou. Som št. občan NSR.

Zn.: „Prázdninová praxe“ č. 25-III/90 - Kdo
pomůže při zprostředkování pracovního a stu-
dijního (prázdninového) pobytu studentu me-
dicíny (3 ročník, 23letý) v Anglii. Rad bych
pracoval v oboru, mluvím slušně anglicky

Zn.: „V létě 90“ č. 26-III/90 - Dva studenti z
Prahy (25 let) hledají jakoukoliv dočasnou práci
v Kanadě nebo USA

Zn.: „Au pair Anglie“ č. 27-III/90 - Dvě sestry,
studentky z Prahy, 16 a 17. let, hledají měsíční
pobyt (červenec, srpen 90) v zahraničí za účel-
em zdokonalení angličtiny. Výměnou možnost
pobytu v Praze

HLEDÁM Alexandra Kaisra — zn.č. 33-III/90 -
Z Českých Budějovic, v r. 1968 vystěhovaný do
NSR. Volejte telef.: Zap. Německo 07533'6907
nebo pište na značku do adm.t.l. Prosím také
o upozornění.

**Alex Petulo, duchovní Pentecostal Assem-
blies of World v Hamiltonu, Ontario, Kanada,**
ktýrý před časem inzerátem v Českém slově
nabízel uprchlíkům pomoc při emigraci do
**Kanady, je v kruzích církve Pentecostal napros-
to neznámý, v Hamiltonu a na dalších adre-
sách, které v dopisech zájemcům uváděl, je**
nejjistitelný, není v telefonním seznamu. Před
stykem s Alexem Petulou varujeme a obáváme
se, že jde o podvodníka.

Zn.: „Ve Wiesbadenu“ č. 28-III/90 - Poskytnu
ubytování v soukromí. Tel.: 06121/596

Výhodné ubytování v Praze v rodinném domě se
zahradou. Pod uzavřením hala, pokoj a kuchyň s
příslušenstvím.
Václav Novotný, Svátkova 8, Praha 5.

Zn.: „Sezónní“ č. 31-III/90 - Zvukař z ČSR
shání jakékoliv zaměstnání v NDR, Rakousku,
Holandsku a Švédsku.

Zn.: „Dechovka a klasika“ č. 32-III/90 -
Zájemcům ze všech zemí zašlu na požádání LP
desky za 20.-DM za kus.

Opět v prodeji domy ve Španělsku

od 60.000 sFr.

Zajistíme financování na 50 procent ceny,
výborná možnost celoročního podnájmů.
AGENTUR PAZDERA, Kreuzplatz 20,
CH-8008 Zürich, Švýcarsko
tel.: 00411-932 32 22

KNIHKUPECTVÍ DIALOG, Hess-Str.
88, D-8000 München 40, tel. 089-52 57 10,
oznamuje všem svým příznivcům ukončení
činnosti k 25. 4. 1990. Po tomto datu se s objed-
návkou obraťte na DIALOG, Gutleutstr. 15,
D-6000 Frankfurt 1. V Mnichově nabízíme ve
vyprodeji mimo jiné: (při nákupu přes 50 DM
celk. ceny sleva 50 procent!) — **ceny v DM**

Čeští autoři - vyšlo v Československu:

Brdecka Jiří	<i>Limonádový Joe</i>	14.-
Čapek Josef	<i>Rodné krajiny</i>	17.-
Durých, Jaroslav	<i>Tři dukáty</i>	13.-
Dubravius, Jan	<i>Theriobulia - Rada zvířat</i>	15.-
Dvořákova Zora	<i>Miroslav Tyrš</i>	15.-
Frybort, Pavel	<i>Vekslak</i>	19.-
Hašek, Jaroslav	<i>Osudy dobrého vojáka Švejka</i>	56.-
Hercikova, Iva	<i>Lékař duší a zvířat</i>	10.-
Horníček, Miroslav	<i>Julius a Albert</i>	16.-
Hrabal, Bohumil	<i>Můj svět [vybor z díla]</i>	23.-
Hrabal, Bohumil	<i>Přilís hlučná samota</i>	9.-
Hrabal, Bohumil	<i>Chcete vidět zlatou Prahu?</i>	18.-
Hrabal, Tři	<i>novely [Jak jsem obsluhoval...]</i>	19.-
Janaček, Josef	<i>Ženy české renesance</i>	13.-
John, Jaromír	<i>Večery na slámníku</i>	10.-
John, Věbušný zlotvor, [i] Kamil Lhoták		20.-
Kafka, Franz	<i>Zamek</i>	16.-
Kalfus, Radim	<i>Velký doktor</i>	16.-
Klima, Ladislav	<i>Víteřiny věčnosti</i>	18.-
Kratochvíl, Miloš	<i>Komediant</i>	16.-
Kratochvíl, Miloš	<i>Dům na slunci</i>	11.-
Kratochvíl, Miloš	<i>Život Jana Amose</i>	11.-
Kratochvíl, Miloš	<i>Národ sobě</i>	16.-
Kratochvíl, Miloš	<i>Osamělý rvač</i>	12.-
Kratochvíl, Miloš	<i>Čechy krásné, Čechy mé</i>	14.-
Kratochvíl, Jaroslav	<i>Prameny [dva díly]</i>	38.-
Křofla, V. K.	<i>Rude granáty</i>	17.-
Křest'án, Rudolf	<i>Slepičí krok</i>	16.-
Legenda o svate Kateřině (baš klenot)		10.-
Lesný, I.	<i>Druhá zpráva o nemocach mocných</i>	14.-
Macha, Karel Hynek	<i>Máj. Básně, Dopisy</i>	16.-
Macha, Karel Hynek	<i>Prozy, Zapisníky, Deníky</i>	16.-
Machaček, Lubomír	<i>Udoli osamělých bězců</i>	10.-
Machar, J. S.	<i>Konfese literata</i>	15.-
Machar, J. S.	<i>Třicet roků</i>	15.-
Machon, Jan	<i>Život pro žít</i>	15.-
Malířová, Helena	<i>Deset životů</i>	16.-
Neff, Vladimír	<i>Veselá vdova</i>	15.-
Neužil, František	<i>Tryzen slavy</i>	14.-
Neužil, František	<i>Zlomená pečeť</i>	15.-
Pejša, Jiří	<i>Doktor na horách</i>	10.-
Pejša, Jiří	<i>Doktor a jeho přátele</i>	15.-
Pluhař, Zdeněk	<i>Bar U ztracené kotvy</i>	12.-
Rais, Karel Václav	<i>Panátá Bezoušek</i>	13.-
Rais, Karel Václav	<i>Zapadli vlastenci</i>	15.-
Riha, Bohumil	<i>Čekání na krále</i>	13.-
Riha, Bohumil	<i>A zbyl jen meč</i>	11.-
Riha, Bohumil	<i>Přede mnou poklekní</i>	17.-
Sabina, Karel	<i>Hrobník (v kůži)</i>	17.-
Sakja-pandita	<i>Pokladnice moudrých řečí</i>	13.-
Šebanek/Velebný	<i>Byli jsme (Jara Cimrman)</i>	18.-
Šmíd, Jan	<i>Ve znamení Iva</i>	22.-
Šotola, Jiří	<i>Kuře na rožni</i>	14.-
Šotola, Jiří	<i>Osmnáct Jeruzalemu</i>	13.-
Šotola, Jiří	<i>Malovany děti</i>	16.-
Štorch-Marien, Otakar	<i>U zlaté bohyně</i>	20.-
Štroblová, Jana	<i>Obětí kamen</i>	14.-
Švejda, Jiří	<i>Moloch</i>	23.-
Švejda, Jiří	<i>Požary a spaleníště</i>	16.-
Thomayer, Josef	<i>Život v travě</i>	0.-
Toman/Tomanova	<i>Sokrates</i>	23.-
Vančura, Vladislav	<i>Konec starých časů</i>	12.-
Vančura, Vladislav	<i>První prózy a první pokusy</i>	16.-
Vančura, Vladislav	<i>Markéta Lazarova</i>	13.-
Vrchlická, E.	<i>Dětství a mládí s Vrchlickým</i>	15.-

Odborné encyklopedie, umění, kuchařky aj.:

Malá československá encyklopedie I-VI	400.-	
Brizova, Joza	<i>Tschechische Kuche</i>	19.-
Fialova, Juliana	<i>Česká kuchařka</i>	32.-
Flegl, Michal	<i>PRAG - Reiseführer Olympia</i>	20.-
Klaricová, Kat.	<i>František Dřitel - foto</i>	44.-
Mrazkova/Remeš	<i>Cesty českosl. fotografie</i>	49.-
Pinková, Alice	<i>Receptář ve zn. zvěrokruhu</i>	18.-
Schonova, Ludm.	<i>Jak se to lekne německy</i>	25.-
Sitenský, Ladislav	<i>Praha meho mládí-foto</i>	44.-
Viček, Tomáš	<i>Praha 1900</i>	49.-

Překlady cizích autorů do češtiny:

Postrádáte-li kild, lesy, vodu, čistý vzduch, navštivte nás. Nabízíme Vám českou kuchyni, ubytování v útulných pokojích se snídaní za 20 DM

Týdeň dovolené s plnou penzí za 259 DM
Vikend pátek - neděle 80 DM s plnou penzí
Na Vaši návštěvu se těší a zve

Jaroslav Holub
Gaststätte „Zum Hirsch“
Arolser Str.17, 3538 Marsberg-Canstein
Tel.: 02993/615

ČESKÉ A SLOVENSKÉ KNIHY

vydané v ČSR i v exilu, gramodesky, reprodukce a další Vám obstará **Zásilková služba knih:**

Mirka Vychytil, Postfach 102336,
D-6000 Frankfurt/M.- Napište si o seznamy.

POJIŠTĚNÍ RIDIČSKÉHO PRŮKAZU

Pozor, novinka!

Nabízím pojištění řidičského průkazu pro řidiče z povolání a také řidiče-amatéry
Informace podá:

AGENTUR PAZDERA,

Tel.: CH-01-932 32 22
D 00411-932 32 22
Kreuzplatz 20, CH-8008 Zürich

V malebné předalpské krajině

ALPENGASTHOF RABENKOPF

(8113 Ried bei Kochel am See, tel. 08857/208) má pro hosty moderní, hotelové ubytování s výbornou restaurací, s videňskou a českou kuchyní (oceněnou odbornými časopisy). Možnosti horolezeckých a lyžařských tur, výletů a rybaření. Vhodné prostředí pro prázdninový pobyt na zdravém vzduchu.

Jen 65 km, od středu Mnichova, 20 km od Garmisch-Partenkirchenu.

Vyžádejte si nabídku, rádi posloužíme.

Zn.: „Ubytování v Kolině“ č. OB-104-I-89 — Poskytnu levně ubytování v Kolině n/Rýnem. Tel.: 0221/419661

Český pension „Praž“

v malebném prostředí Bavorského lesa zve krajiny z celého světa k prožití příjemné dovolené
D-8490 Cham, Ludwigstr. 11, Postf. 1465
Cena od 25,- DM

Víte, že češtinu je možno zvolit místo jiného povinného cizího jazyka jako **maturitní předmět**? Děje se tak v rámci ministerského vynosu o přesídlených žácích z východoevropských zemí, takže BafoG a garanční fond jsou možné.

Adresa školy s internátem:

Dietrich Bonhoeffer-Gymnasium,
Postfach 780, 4010 Hilden, tel. 02103/49900

BOHEMIA BUCHHANDEL

Blanka Cernil
Ackerstr. 31, CH-8610 Uster, Švýcarsko
Tel.: 01/940 72 41

Oznamujeme svým čtenářům, že knihy budou a jsou!

Nakladatelství 68-PUBLISHERS:

J. Škvorecký: *Franz Kafka, jazz a jiné marginalie*
J. Škvorecký: *Tankový prapor*
O. Ulič: *Bez Čedoku po Africe*

Nakladatelství ROZMLUVY - Reedice:

V. Havel: *Dálkový výhled*
V. Havel: *O lidskou identitu*
J. Škvorecký: *Miraki*
J. Škvorecký: *Zbabělci*
J. Škvorecký: *Hořkej svět*
F. Moravec: *Špion, jemuž nevěřili*

Nakladatelství INDEX:

Z. Mlynář: *Mráz přichází z Kremlu*
J. Opat: *Filozof a politik*
T. G. Masaryk 1882-1893
a první čsl. publikace nakladatelství

B L O K:

L. Portlová: *Z valašských kopců a strání*

KRONIKA sametové revoluce na skladě!

PLATÍTE RÁD DANĚ?

- pak víte, kolik peněz ochotně věnujete státu.

CHCETE TOTO ZMĚNIT VE VAŠ PROSPĚCH?

- pak mi napište na adresu:

KFS Milan Mizun
Imbuschstr. 50
8500 Nürnberg
nebo zavolejte na tel.: 89 70 96

AŽ 80 PROCENT DANÍ ZPĚT

- samozřejmě, že naprosto legálně

- samozřejmě, že zdarma - účet platí stát.

Zároveň Vám osobně velmi rád a nezávisle poradím v oblasti ukládání peněz, půjček a pojistek všeho druhu.

Odpovědnost za vlastní budoucnost

Programová komise Koordinačního centra Občanského fóra v Praze předložila veřejnost pod názvem Odpovědnost za vlastní budoucnost návrh volebního programu. Z obsáhlého dokumentu citujeme hlavní věty:

„Mezi dvěma válkami bylo Československo jedinou demokratickou zemí ve střední Evropě. Stát, řízený morálně i intelektuálně vyspělými osobnostmi, poskytoval azyl řadě uprchlíků z tehdejších totalitních režimů. Nevyhnul se nedostatům a krizím své doby, ale nepodlehł pokušení řešit je násilnickým, diktátorským způsobem a jeho občané si zachovali svobodu až do doby, kdy jejich země byla okupována cizí mocí.

Po válce jsme se dostali do zájmové sféry jedné z vítězných mocností. Politická strana, která reprezentovala její zájmy usilovala o to, abychom se svým vnitřním uspořádáním této mocnosti co nejvíce podobali. Byli jsme přinuceni nezúčastnit se rozsáhlého programu pomoci Evropě a vydat se do rukou zemí, jejíž vedoucí představitel byl vedle Hitlera - nejvýznamnějším masovým vrahem dvacátého století. Komunistická strana po třech letech převzala absolutní moc a nehodlala se o ni dělit s jakoukoli z dalších domácích politických sil. Z toho vyplývá, že nese i plnou odpovědnost za to, co se dalších čtyřicet let v zemi dělo. Náš dům dostal nového majitele, který vyvlastnil majitele předchozí a nájemníkům slíbil ráj na zemi.

Dům měl hluboké základy a pevné zdi. Dvacet let trvalo, než byla nesmyslným hospodařením spotřebována podstata, vytvořená prací předchozích generací. Dům se změnil na vězení s hluboce pokleslou morálkou nejen vězňů, ale nakonec i vězňů.

První vzpoura vězňů proběhla v roce 1968. Tehdy Ota Šik ve svém televizním seriálu přirovnal československou ekonomiku ke sněd-nému krámu. Vzpoura však skončila neúspěšně. Stalinovi dědici obhájili svou zájmovou sféru a komunistická strana se stala přímým vykonavatelem okupačního režimu.

Komunistický režim v té době učinil jeden ze svých nejvýznamnějších objevů. Zjistil, že po vyčerpání zdrojů minulosti lze žít na účet budoucnosti. A tak v dalších dvaceti letech kleslo Československo v celosvětovém srovnání podílu výdajů na vzdělání na národním důchodu z dvacátého druhého na sedmdesáté druhé místo, neboť výdaje na vzdělání jsou typické investice do budoucnosti. Každý rok na průměrný čtvereční kilometr našeho území dopadá 25 tun škodlivých spadů, zatímco Švédsko v podobném ukazateli vykazuje jen 0,6 tuny. I proto patříme mezi země s nejvyšší úmrtností v Evropě včetně úmrtnosti na rakovinu. Země Komenského pečlivě bděla nad tím, aby u nás nebylo příliš mnoho vysokoškolsky vzdělaných lidí, protože je zastaralá ekonomická struktura stejně nepotřebovala a protože vysokoškolští studenti byli podezřelým revolučním prvkem. A tak jsme se v tomto srovnání dostali na čtyřicáté deváté místo na světě. V ekonomické úrovni na obyvatele jsme se podle některých odhadů za posledních čtyřicet let propadli z desátého na čtyřicáté místo.

Jestliže úroveň předválečného Německa v přepočtu na obyvatele představuje sto procent, mělo předválečné Československo procent osmdesát, krátce po válce dokonce sto dvacet vzhledem ke zmíněným menším ztrátám. Nyní je obdobný ukazatel ve srovnání se Spolkovou republikou Německo pouhých sedmáct procent. I na dříve zaostávající Rakousko se dnes díváme jen s tichou a ponižující závistí. Nejsme už tím krásným koutem přírody a stavitelského umění. Přes třicet procent našeho území včetně hlavního města patří do ekologicky devastované zóny, i Karlovy Vary byly před deseti lety vyškrtuty ze seznamu světových lázní. Jediné, čím minulý režim doplnil předchozí stavitelské umění, jsou

uniformní paneláková sídliště. A v nově zaostalé zemi tiše narůstá vnitřní zadlužení, náš dluh vůči budoucnosti, na tři bilióny korun.

Současný stav našeho domu je tedy neradostný. Už to není jen oprýskaná omítka, už je to hroující se obvodové zdivo. Je to však stále a právě teď náš dům, od něhož si jednotlivé generace předávají klíče. V tomto smyslu je volební program Občanského fóra především programem zachrany domu.

Naším základním cílem je návrat do Evropy. Pod tímto cílem rozumíme opětovné zařazení Československa mezi vyspělé evropské země, mezi něž jsme kdysi patřili. Náš dům vždy stál na evropské půdě a jeho smutná izolace se stává minulostí.

Nemáme-li vstoupit do evropského společenství jako chudý příbuzný, očekávající milosrdenství a dary, musíme náš návrat založit nejen na tom, co je vyspělým zemím společné - politické demokracii a tržní ekonomice - ale i na tom, co může být pro Československo specifické. Může to být především schopnost přetvořit národní hrdost v ochotu k obětem. Vzhledem k našemu současnému zaošťávání budeme muset pracovat tvrději než jiní, a výsledky naší práce méně spotřebovávat a více znovu investovat. Jinak bychom se ocitli v situaci, kdy bychom v podmínkách nemilosrdné ekonomické konkurence znovu ztratili vlastnictví nad svým domem, kdy by došlo k výprodeji národního majetku, a kdy bychom se stali námezdními pracovníky ke své vlastní zemi. Podleháme-li pokušení okamžitě zvýšit úroveň domácí spotřeby, můžeme projist svou budoucnost, místo abychom začali splácet dluhy, které vůči ní máme.

Jsmo si vědomi, že ochota k obětem není příliš populární cíl volebního programu, a že formulace tohoto cíle může být ve volebním boji zneužita právě těmi, kdo způsobili naše ostudné zaostávání za vyspělým světem. Právě Občanské fórum, které spolu s Veřejností proti násilí stálo v čele protitotalitní revoluce, však musí mít odvahu napodobit britského státníka, jenž svému národu v jednom z nejtěžších okamžiků jeho historie nabídl i dřinu, pot a slzy. Dnes nám nepomohou laciné populární sliby, zapominané okamžitě po volbách, ale pouze skutečný pocit odpovědnosti vůči budoucnosti, na jejíž účet minulý systém žil. Nikoli jen budoucnosti státu, ale i suverénní občanské společnosti, tedy naší vlastní budoucnosti.

V závěrečné části volebního programu se pod titulem *Cesty* uvádějí představy o politice, která se má uskutečňovat demokratickým politickým systémem, zahraniční politika má přispět k návratu Československa do Evropy, ekonomická politika urychleně zavést tržní hospodářství, sociální politika má chránit nezaviněně handicapované sociální skupiny, vzdělanostní politika zvýšit vzdělanostní úroveň, ekologická politika chránit životní prostředí, kulturní politika se musí opírat o svobodu umělecké tvorby. Národnostní politika musí plně uznávat svébytnost dvou národů, obývajících stát. V regionální politice se musí citlivě rozlišovat identity Čech, Moravy a Slezska; branná a bezpečnostní politika bude založena na omezení rozsahu čs. armády. Policejní složky se budou orientovat na udržování pořádku, ochranu zákona a na boj se zločinci.

Návrh volebního programu, zveřejněný jistě nikoli náhodou právě v den 140. výročí narození prezidenta T. G. Masaryka, je uzavřen těmito větami:

Budoucnost se před námi znovu otevírá. Náš dům se znovu může stát vyhledávaným místem v Evropě. Naše revoluce však ještě definitivně nezvítězila. Zvítězí teprve tehdy, až překonáme bezvýhodný styl života na účet budoucnosti, až začneme opět stoupat vzhůru. Apelujeme proto na sebevědomé občanství každého z nás, nikoli na poníženou ustrašenost, která v nás byla dlouho pěstována. Neslibujeme, ale vyzýváme k odpovědnosti.

RESTAURANT HIRSCHGARTEN

Návštěva jedné z nejkrásnějších výletních restaurací zůstane pro Vás zážitkem

K naší staročeské a myslivecké kuchyni

točime pilsenské a budějovické pivo

Velká terasa s výhledem na jelení zahradu a minigolf
Salonky od 10-70 osob pro rodinné slavnosti a hostiny.
Otevřeno denně kromě pondělí od 11.00-23.00.

Na Vaši návštěvu se těší

Rodina Koubova
Elisabethschneise
6380 Bad Homburg / Dornholzhausen
Tel.: 06172 - 33525

V SAMÉM SRDCI SAN FRANCISCA

Restaurant

685 Sutter/Taylor

(415) 441-5678

Návštěvy na záznam

Nedávno jsem si pořídil záznamový telefon. Vynikající věc, která, pokud neznáte, funguje následovně. Někdo vám zavolá, jenže vy nejste doma. A ejhle, nevádí. Dotyčný slyší váš hlas z magnetofonového pásku a dozví se, že momentálně nejste přítomen, za což se omlouváte, má však možnost namluvit na záznam příslušný vzkaz a vy - až se vrátíte - zavoláte zpátky, či rovnou zařídíte potřebné. Nato se ozve takové „píps“ a volající může mluvit. Přijdete domů - třeba z práce - a pěkně v klidu si přehrajete zanechané vzkazy.

„To jsem zvědavá, k čemu nám to bude“, zapochybovala manželka, když jsem zbrusu nový přístroj zapojoval. „Nikdo nám nevolá, jak je rok dlouhý a těch pár známých... Ti přece vědí, že jsme doma až večer.“

„Nic si z toho nedělej, mami.“ - přidala se dcera. „Tatínek si koupil novou hračku, tak mu to dopřej.“

Mýlily se obě. Šeredně se mýlily. Hned první den je usvědčil. Zasedli jsme k večeři jako obvykle a manželka s dcerou mě s potůchlými úsměvy vybidly, abych tedy přehrál „ty důležité vzkazy.“

„Snad abys ten telefon přinesl sem, do jídelny. Abychom dobře slyšeli. Učinil jsem tak a jejich posměšné úsměvy zmizely jakoby mávnutím kouzelného proutku. Záznamová páska byla plná. Počítadlo oznamovalo, že bylo uskutečněno 39 hovorů. Manželka a dcera zbledly. Právem, jak se ukázalo, když jsem stiskl tlačítko přehrávače. Co následovalo, překonalo všechna má očekávání. Vynechávám všechny telefonáty, kdy se volající nechali zmást mým německy namluveným oznámením, že nejsme doma a že mohou zanechat vzkaz.

„Hele, tam to mluví německy... To bude von... Proč to tam pípá...? Radši to zavěs, kdoví co to znamená...“ a tak nějak podobně reagovali ti zmatení. Bylo jich, jak jsme spočítali, celkem 28. Tedy hovorů. Někteří svůj pokus totiž opakovali.

Zbývajících jedenáct se zmást nenechalo. Po zvukovém znamení, navzdory mé němčině, odvážně spustili.

„Tady je Franta. Ahoj! Pamatuješ se na mne? No, chodili jsme spolu do školy - do šesté třídy - ve Slezské ulici - určitě se pamatuješ. Jó, proč volám. Tak hele. Jedu s manželkou a dětma do Mnichova. V únoru. Asi na týden. A potřeboval bych někde přespát. Třeba na zemi, to nevádí. Váš víš - marek budeme mít málo a chceme si taky něco koupit. Video a nějaký kazety. Tak nám tam zatím můžeš zjistit, kde je to nejacinější. Hele, ale já chci solidní značku - žádný šunt - ale ty už víš. Jó, jídlo si přivezeme, ale to víš, aspoň teplá polívka - jen pro děti... Tak ahoj - koncem února.“

Klap. Konec. Žádná adresa, či telefon. Žádná možnost zavolat zpátky Frantovi ze šesté třídy ve Slezské ulici a říci mu, že - at' se nezlobí, že si nevzpomínám, či vzpomínám, že koncem února mám, nebo nemám dovolenou, že nebudu, nebo budu v Mnichově, že může, či nemůže přijet, že je u nás ohlášen už někdo jiný. Franta prostě přijde a hotovo.

Další vzkazy netřeba reprodukovat. S malými obměnami měly stejný obsah. Zhruba polovina byla určena mně, zbývající manželce. Dobrá ta děvza vzala kalendář a zaznamenala, že koncem února přijede Franta s manželkou a dětmi, Květa bez manžela, ale s dítětem a Zbyněk s rodinou. V březnu u nás budou bydlet Macháčkovi i s babičkou, dále naši bývalí sousedi bez udání jména a počtu osob, bývalý manželčin kolega z práce, ten přijede sám a listonoš ze vsi, kam jsme jezdili na dovolenou. Zdá se, že i duben máme plně obsazen. To bude Pepa se snoubenkou - ten přijede ještě na podzim na svatební cestu; sestřenice Alenka - zřejmě vzdálená, neboť ji neznám ani já, ani má lepší polovička, a jakýsi Hromádka. Poslední návštěva se ohlásila na první polovinu května.

Práte se, jestli přeháním? Ale samozřejmě. Přeháním. Svůj zbrusu nový záznamový telefon jsem však vypnul. Až do poloviny května. A propos, nevíte náhodou, proč všichni volají přes den? Že by z práce?

SMUTNÉ VÝROČÍ

V úterý 13. března je tomu čtyřicet let, kdy bylo v Londýně zahájeno 16. mistrovství světa v ledním hokeji, na kterém mělo Československo obhajovat světový primát získaný rok předtím ve Stockholmu. Podle „pohádkové verze“ autora z první republiky Gustava Vlka v knize „Zlatá kniha hokeje“ vydaná 1978, jejímž spoluautorem byl i Karel Gut, „ze startu v Londýně sešlo z politických důvodů, neboť ve studené válce se uplatní i nejšpinavější zbraně. V Londýně nečekali čs. hokejisty stockholmští fanouškové, ale hodně „přátel“ s pečlivě připraveným programem. Nedočkali se. Zklamání z neúčasti na šampionátu někteří neunesli. Několik z nich ztropilo výtržnosti v hospůdce, již říkali Zlatá, a skončili před soudem“. Potud Gustav Vlk. I tak se dalo odbýt komunistickému režimu nepříjemné období, tragédie hokejových mistrů světa. Jaká však byla skutečnost?

11. března 1950 bylo už celé čs. hokejové národní mužstvo na ruzyňském letišti připraveno k odletu do Londýna, když před nimi náhle stáli neznámí muži v čele s náměstkem předsedy Státního úřadu pro tělesnou výchovu profesorem Pokorným a úředníkem ministerstva zahraničí Drtinou. Ti prohlásili, že nikdo nesmí nastoupit do letadla, dokud nebude vyřízena otázka víz čs. reportérům Josefu Lauterovi a Otakaru Procházkovi. Neúčast čs. hokejového národního mužstva, jehož hráče měla už Státní bezpečnost v úmyslu zatknout, jen co se nevole mezi lidem utiší, byla totiž oficiálně odůvodněna verzí: Britové nedali hlasatelům víza, aby nepřátelské stanice ze zahraničí mohly samy vysílat z Londýna přímé přenosy zápasů mistrovství světa, proto prý se všichni hokejisté rozhodli zkazit plány imperalistů: do Londýna se titul mistra světa obhajovat nepojede. Oba reportéři však víza měli, vše byla jen záminka. Fotokopie víz se ihned objevily ve výkladní skříni Anglického informačního střediska Na Příkopě a protože to bylo v rozporu s tehdejší oficiální verzí, muselo pak z Prahy zmizet i to informační středisko.

Zatímco v Londýně probíhalo v březnu 1950 hokejové mistrovství světa, byli už v Praze nelidsky týráni ti, kdož měli světový šampionát obhajovat. A 6. října 1950 bylo pak 11 těchto hokejových reprezentantů a jeden přítel, v té době nájemce restaurace U Herclíků, po téměř sedníměsíčním vyslýchání senátem Státního soudu v Praze na Pankráci odsouzeno za to, že prý zamýšleli zůstat v cizině a pracovat pro zrádnou emigraci a americké špióny, s nimiž prý vešli ve styk. Ing. Boža Modrý, který s mužstvem ani neměl do Londýna odletět - jen se byl se svými kamarády rozloučit na letišti - dostal 15 let (a v r. 1963 na následky věznění zemřel), Gustav Bubník 14 let, Vladimír Kobranov 10 let, Přemysl Hajný 1 rok, Josef Jirka 6 let, Václav Roziňák 10 let, Stanislav Konopásek 12 let, Jiří Macelák 2 roky, Zlatko Červený 3 roky, Antonín Španinger 8 měsíců, Josef Štok 8 měsíců a Mojmír Ujčík 3 roky.

Co tomu po 40 letech říká S. Konopásek?

S tímto jedním z nejslavnějších čs. hokejistů jsem měl pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa interview, ze kterého vyjímám alespoň několik pasáží:

Pane Konopásku, 6. října jste byl senátem Státního soudu v Praze na Pankráci uznán vinným a odsouzen na 12 let. Jak jste tento rozsudek přijal?

V první chvíli jsem se tomu vlastně musel smát. Nevěřil jsem, že může něco takového existovat. Že mě někdo může odsoudit za domněnku, protože rozsudek zněl, že „Současně přezvědění, že kdybychom bývali do Londýna jeli, tak bychom tam bývali zůstali.“ Čili já jsem to bral s humorem, v prvním momentě jsem to považoval za legraci. No, v příštích dnech jsem si teprve uvědomil, jaká je skutečnost. My jsme skutečně nikdy nemluvili o tom, že bychom se z mistrovství světa nevrátili do Československa. Pravda je, že o tom uvažovali předtím hráči LTC Praha z Spenglerova poháru v Davosu, nebyla však v tom jednota a tak jsme se vrátili domů. Ale pak jsme už o tom nikdy nemluvili. Byla to pro nás ukončená záležitost.

Kterými vězeními jste prošel?

Při výsleších jsme byli v Bartolomějské ulici, pak jsme byli převezeni na Pankrác, kde jsme čekali na soud a po soudě nás odvezli na Bory do Plzně, kde jsem byl asi rok. Pak nás všechny dali do Jáchymova. Do dolů. Jedlo se tam z plechovek, ale to nebylo to nejhorší. Horší bylo zvyknout si tam na ten režim. Bylo to hrozné. Po pěti letech jsme byli - na zvláštní amnestii Zápočného propuštění. Ne všichni najednou. Modrý, Kobranov, Bubník, Roziňák a další, a nakonec i já.

Co jste dělal „na svobodě“?

Když mne propustili z vězení, tak jsem samozřejmě nemohl dělat svou úřednickou práci. Poslali nás do Tatrovky, kde se tenkrát dělaly vagóny. Musel jsem se tam vyučit strojním zámečnickem. Po čase mi bylo dovoleno brát za B mužstvo Tatrovky, první ligu jsme brát nesměli, až po dvou letech, kdy jsem šel s Vaškem Roziňákem do Sparty; nu a pak jsem mohl hrát až do r. 1962, kdy jsem v Motorletu skončil aktivní čin-

nost. Dělal jsem pak trenéra. Napřed v tom Motorletu a po třech letech - v r. 1965 - jsem mohl trénovat polské Katowice, se kterými jsem získal dvakrát titul mistra Polska. A pak v r. 1968 jsem se vrátil do Prahy, kde jsem trénoval B mužstvo Sparty a pak ještě v r. 1973 jsem pomáhal Karlovi Gutovi v Ačku Sparty.

Jaké byly ve sportu vaše nejšťastnější dny? Bylo to na mistrovství světa r. 1949 ve Stockholmu, kdy jste se stal podruhé mistrem světa?

Myslím, že ano. Poprvé jsme se všichni radovali ze světového primátu už v r. 1947 v Praze, ale tehdy nám všichni říkali, že nám k titulu mistra světa dopomohli Rakušané, kteří porazili Švédy. Ale v tom Stockholmu hrála i Kanada a USA a zlatou medaili jsme si zaslouženě vybojovali sami.

V tom památném utkání 15. února 1949 ve Stockholmu, kdy jsme poprvé na mistrovství světa porazili Kanadu 3:2, jste dával tu rozhodující branku. Byl to brejk, že ano?

Byl to brejk a měli jsme z toho gólu všichni velkou radost, stejně ovšem jako z té branky, kterou jsem dával v posledním zápase Švédům, vyhráli jsme 3:0 a stali jsme se mistry světa. Na to se pamatuji přesně. Skončil mi dvouminutový trest a já jsem skočil z trestné lavice na led. Čenda Pichla, který měl puk, to rychle zpozoroval, že už jsem se vrátil na kluziště, přibíral mi a já jsem jel z polovičky hřiště solo na Johanssona a blafákem jsem dal ten třetí gól.

A pak mi Standa Konopásek (kterému 18. dubna bude 67 let) v rozhovoru řekl, že na ligová utkání letos nechodí, protože měl loni v dubnu infarkt a pak že se už na čs. kluzištích nehraje tak libový hokej, jako v jeho době a pak v době Vlastimila Bubníka a Dandy. Hokej v Československu je nyní více boj, než hokejová kráska. Zdravotně se mu nezdá příliš valně, jakmile se mění tlak, tak má po tom infarktu menší potíže, od své procházky do Hvězdy však nikdy neupustí.

SPARTA A DUKLA TRENČÍN VE FINÁLE MISTROVSTVÍ ČESKO-SLOVENSKA

47. ročník 1. čs. hokejové ligy, jehož základní část měla 44 kol, je soutěží velkých překvapení. Suverénním mužstvem (až do play-off) byli hráči jedenáctinásobného čs. přeborníka Dukly Jihlava a dvojnásobného mistra VSŽ Košice, oba týmy však vypadly ze soutěže už ve čtvrtfinále. A obhájce mistrovského titulu Tesla Pardubice (jehož velké opory: R. Vršanský, Střída a především reprezentační brankář Dominik Hašek, musely narukovat na vojnu a obléknout od počátku sezony dres jihlavské Dukly) skončil po 44. kole až na 11. místě a to znamená, že musí nyní o svou účast v příštím ročníku celostátní soutěže bojovat spolu s posledním Brnem a dvěma nejlepšími týmy 1. české a dvěma 1. slovenské Národní ligy. Naštěstí pro oba dosavadní příslušníky nejvyšší čs. soutěže, 1. čs. liga byla nyní rozšířena na 14 mužstev a tak v ní budou od podzimu hrát čtyři ze šesti účastníků této tak zvané prolinační soutěže.

Nejspokojenější mohou být tentokrát příznivci pražské Sparty a trenčinské Dukly, neboť tato mužstva si vedla dobře nejen v základní

části 1. ligy, ale především v play-off, kde velkým překvapením byly i výkony mužstva Poldi Kladno. Sparta Praha, která byla naposledy mistrem Československa v r. 1954 (ještě s Vovkou Záborským, s Gutem atd.), hraje letos moderní, útočný hokej a jejími největšími oporami jsou: reprezentační brankář Petr Břiza, z obránců především Leo Gudas s Jaromírem Látalem a v útoku je hvězdou Jiří Doležal; k postupu do finále dopomohli pochopitelně Spartě i další její hráči.

Finalový soupeř pražské Sparty v boji o mistrovský titul Dukla Trenčín byl v závěrečných zápasech přeborů republiky už před rokem, prohrál však tehdy sérii finalových zápasů s Teslou Pardubice 1:3/3:4, 1:3, 4:2 a 1:4. Trenčinský vojenský tým ztratil sice od té doby svého superhráče Vladimíra Růžičku (odešel do Litvínova a hned po novém roce 1990 do Edmonton Oilers), má však ve svých řadách vynikající reprezentanty; Zdena Cigera, Otta Haščáka a další, kteří ani tentokrát ve finále „svou kůži“ hned tak neprodají, Sparta je však favoritem.

Tabulka „základní části“

	skóre	bodů
1. Dukla Jihlava	61 bodů sk	190:101
2. VSŽ Košice	59	189:141
3. Dukla Trenčín	53	188:176
4. Sparta Praha	53	162:120
5. TJ Vítkovice	46	156:161
6. TJ Zlín	44	144:153
7. Poldi Kladno	41	169:179
8. Litvínov	39	192:205
9. Motor Č. Budějovice	36	146:189
10. Škoda Plzeň	34	136:156
11. Tesla Pardubice	32	183:216
12. Zetor Brno	30	123:181

Čtvrtfinále přeborů republiky

Dukla Jihlava (první v tabulce) - Litvínov (osmý) 6:2, 2:6 a 3:5; VSŽ Košice (druhé) - Poldi Kladno (sedmé) 1:2 a 3:5; Dukla Trenčín (třetí) - TJ Zlín (šestý) 4:3 a 3:2; Sparta Praha (čtvrtá) - TJ Vítkovice (pátá) 2:0 a 6:4. - Hrál se na dvě vítězná utkání.

Semiřinále (na tři vítězství)

Dukla Trenčín-Litvínov 5:4, 7:2 a 7:3; Sparta Praha-Poldi Kladno 5:1, 3:4, 5:2, 2:5 a 4:1.

Lendlova pražská exhibice

Světový tenista číslo jedna Ivan Lendl přijal pozvání Občanského fóra a přijel znovu po více, než šesti letech do Prahy, kde vybojoval exhibiční utkání s Miloslavem Mečířem. Vyhrál 6:4, 3:6 a 6:2, důležitější však bylo, že výtěžek (na půl miliónu korun) byl věnován dětské onkologii v Motole. Na střetnutí přijel přímo z letiště (po příletu z Moskvy) i prezident republiky Václav Havel, který si - stejně jako jeho manželka koupil sám vstupenku a oba dva seděli mezi diváky v hledišti. V rámci tohoto „tenisového úterka“ v Pražské sportovní hale (střetnutí se hrálo 27. února) byla na pořadu i čtyřhra, ve které dvojice Pála-Smíd vyhrála nad Hřebcem (žije v NSR) a Složilem 6:3 a 6:2.

Není třeba zvlášť zdůrazňovat, že Ivan Lendl byl v Československu nadšeně přivítán a to nejen tenisovými příznivci, ale i novináři, kterým mimo jiné řekl, že do Československa nyní rád přijede, že však bude čekat na americké občanství, které dostane v dubnu 1992.

Martina útočí na „světový rekord“ Chris Evertové

Martina Navrátilová, která má v úmyslu sebrat v létě v Praze exhibiční střetnutí a podpořit tak i finančně Občanské fórum, jde letos od vítězství k vítězství. Po triumfu v Chicagu (o kterém jsem vás informoval už v minulém čísle

19 letý František Jíž vyhrál v letošní sezóně čtyři soutěže Světového poháru lyžařských skokanů: v rakouském Bischofshofenu, ve švýcarských střediscích zimních sportů: ve Svatém Mořici a v Engelsbergu, a v italském Predazzu.

ČS), vyhrála i dva další turnaje tenisové série Virginia Slims: ve Washingtonu a v kalifornském Indian Wells.

Skvěle si vedla především ve Washingtonu, kde v semiřinále vyhrála nad Jugoslávskou Monikou Selešovou 6:3 a 6:0 a v závěrečném utkání deklasovala Američanku Zinu Garrisonovou 6:1 a 6:0. V utkání se Selešovou hrála chvílemi jako v dobách své největší slávy a zápas zakončila za 56 minut, což vyvrátilo „předpovědi“ západoněmeckých novinářů, kteří po podzimním těsném vítězství Martiny Navrátilové nad Selešovou psali, že to bylo poslední její vítězství nad touto nadějnou jugoslávskou tenistkou. Skvělý tenis předvedla Martina i v Indian Wells, kde ve finále zdolala Helenu Sukovou 6:2, 5:7 (vedla už 5:2) a 6:1, a vyhrála tak už 149. oficiální turnaj své kariéry. Znamená to tedy, že už pouze sedmi turnaji ji dělí od jakéhosi světového rekordu Američanky Chris Evertové, která triumfovala ve 156 soutěžích dámské dvouhry.

Telegraficky

V pondělí 19. února se v obřadní síni zlínského krematoria rozloučili hokejisté TJ Zlín se svým dlouholetým kamarádem a spoluhráčem I. ud'kem Čajkou, který po čtyřicetidením pobytu v košické nemocnici podlehl zranění utrpěnému na košickém ledě. Tento 3.11.1963 narozený 58-násobný čs. reprezentant narazil totiž 180 sekund před koncem ligového střetnutí VSŽ Košice-TJ Zlín hlavou na zadní mantinel a zlomil si první i druhý krční obratel, čímž mu ochrnuly všechny končetiny. Zanechal manželku a pětiletou dceru.

Čs. fotbalové národní mužstvo se (v únoru) na mistrovství světa v Itálii připravovalo na Kanárských ostrovech a v závěru tohoto soustředění odlétlo do španělského města Alicante, kde v přátelském mezistátním utkání prohrálo se španělským reprezentačním týmem 0:1. Vítězství domácích fotbalistů bylo naprosto zasloužené, i když třeba říci, že naši měli šance na vyrovnání.

Čs. biathlonistka Jiřina Adamičková, která v letošní sezóně vyhrála čtyři závody (na 7,5 km) Světového poháru, na mistrovství světa v Oslu neuspěla a obsadila až sedmé místo. Za to o senzacii se postarala čs. štafeta: Kos, Masařík, Holubec a Matouš, která byla druhá (za východními Němci) a získala tak stříbrnou medaili.

Petr Barna, který na nedávném krasobruslařském mistrovství Evropy v Leningradě získal stříbrnou medaili, skončil na světovém šampionátu mistrů skoků a pruaet v kanadském Halifaxu až šestý. Předtím se umístili: obhájce titulu Kanada Kurt Browning, sovětský reprezentant Viktor Petrenko, Američan Christopher Bowman, Polák Filipowski a (opět) reprezentant USA Todd Eldredge.

Na házenkářském mistrovství světa (v domácím prostředí) čs. reprezentanti zklamali, i když obsadili až sedmé místo, přesto si ještě zajistili účast na olympijských hrách r. 1992 v Barceloně a zůstávají v A skupině světového šampionátu.

V Evropské lize stolních tenistů prohráli sice Čechoslováci doma poslední utkání sezóny 1989/90 se Švédy 3:4, skončili však šesti a tudíž i v příští sezóně budou hrát v Ačku. Soutěž vyhrálo družstvo Francie.

Po uzavření:

Titul se „stěhuje“ do Prahy

Hokejisté pražské Sparty vyhráli finálovou sérii mistrovství ČSR nad Duklou Trenčín 3:1 (v Trenčíně 5:1 a 4:2; v Praze 0:2 a 7:1) a stali se po šestatřiceti letech znovu prvním mužstvem republiky. Podrobnosti v příštím čísle ČS.

Poprvé v historii čs. biathlonu

Jiřina Adamičková obsadila v přespolním závodě sezóny biathlonistek na 7,5 km (jízda na lyžích se střelbou) ve finském Kontiolahti páté místo a to jí stačilo k získání Světového poháru (viz Telegraficky).

Karel Drážd'anský

DOBŘE VAŘÍ—DOBŘE SLOUŽÍ

VAŠATA

VZORNÁ ČESKOSLOVENSKÁ RESTAURACE

339 EAST 75th STREET, NEW YORK, N. Y. 10021

TEL.: 988 - 7166 a 650 - 1686